

www.musavat.com

MUSAVAT

Xəbər
Ata və iki oğlu yol polislərini döydülər
yazısı səh.2-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 25 fevral 2016-cı il Cümə axşamı № 44 (6365) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

Türkiyənin ana müxalifət liderindən "Yeni Musavat"a önəmli açıqlamalar

Kamal Kılıçdaroğlu:
"Rusiya ilə əlaqələrin bərpa olunması həm bizim, həm Rusiyanın, həm də Azərbaycanın xeyrinə olacaq"

yazısı səh.6-də

Prezidentin İran səfəri: cənubdan bizə hansı qapılar açılır?

yazısı səh.4-də

Elnur Başirov:

"Akif Çovdarov "dubinka" ilə başma vuraraq dedi ki..."

yazısı səh.3-də

170 minlik pul qalmaqalı Hicran Hüseynovanı bitirir

yazısı səh.5-də

Azərbaycan Rusiyaya nota verdi

yazısı səh.2-də

Dövlət qurumlarının mətbuat xidmətləri niyə müstəqil deyil...

yazısı səh.5-də

ABŞ ölkəmizdə sabitliyi nə üçün demokratiyadan öndə tutur?

yazısı səh.7-də

"İki sahədə büdcə xərclərinin artırılmasına ehtiyac var"

yazısı səh.10-də

"Dollar zəifləyəcək" proqnozu əsaslıdır mı...

yazısı səh.12-də

Antiböhran koalisiyası kütləvi aksiyaya keçirilməsi üçün təşkilat komitəsi yaratdı

yazısı səh.2-də

Şok: Rusiya Ermənistanına 200 milyon dollar adı ilə 1 milyardlıq silah verir

yazısı səh.11-də

"Qarant Sığorta" bağlandı

yazısı səh.12-də

Gənc mütəxəssislər iqtidar yolunda!

HAKİMİYYƏT YENİ "KADR BANKI" YARADIR - TƏFSİLAT

Xaricdə, xüsusilə diplomatiya, iqtisadiyyat, menecment, təhsil və digər sahələrdə uğurlu fəaliyyəti olan gənclərin ölkəyə qaytarılması başlayıb; söz verilib ki, onlar iqtidarın gələcək nazir müavinləri, idarə rəhbərləri, hətta nazirləri olacaqlar...

yazısı səh.5-də

İlham Əliyevin İran səfəri Ermənistanında təlaş yaradıb - erməni nəşri yazır...

Azərbaycan prezidentinin Tehran ziyarəti işğalçı ölkənin ümidlərini basdırıb; erməni KİV-i: "Azərbaycan İran üçün qat-qat əlverişli tərəfdaşdır, nəinki Ermənistan..." yazısı səh.4-də

Etibar Əliyev:
"Testə toxunmaq olmaz"
yazısı səh.7-də

Sülhəddin Əkbər:
"Özümə söz vermişəm ki..."
yazısı səh. 8 və 9-da

İqtidar Rəsul Quliyevi ölkəyə niyə buraxmır?
yazısı səh.3-də

25 fevral 2016

Prezident Səkinə İsmayilovanı "Şöhrət" ordeni ilə təltif etdi

Prezident İlham Əliyev Səkinə İsmayilovanın "Şöhrət" ordeni ilə təltif edilməsi haqqında sərəncam imzalayıb. Prezidentin rəsmi saytında dərc olunan sərəncamda deyilir:

- Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 23-cü bəndini rəhbər tutaraq qərara alıram:

Azərbaycan muğam sənətinin inkişafında və təbliğində xidmətlərinə görə Səkinə Quluqızı İsmayilova "Şöhrət" ordeni ilə təltif edilsin", - sərəncamda qeyd edilir.

Bakıda sürücü və qohumları DYP əməkdaşlarını döydülər

Bakıda sürücü və qohumları Dövlət Yol Polisi (DYP) əməkdaşlarına hücum edərək onlara xəsarət yetirib. "Report"un xəbərinə görə, hadisə Xəzər rayonu ərazisində qeydə alınıb.

Belə ki, Mərdəkən qəsəbəsi, Qızılcum yaşayış massivində yaşayan 30 yaşlı Rakif Abdullayev "VAZ 2107" markalı avtomobili idarə edərkən işıqforun qadağancedici siqnalına (qırmızı işıq) əhəmiyyət verməyərək hərəkətinə davam edib.

Həmin vaxt orada xidmətdə olan Bakı Şəhər Baş Polis İdarəsi (BŞBPİ) Dövlət Yol Polisi İdarəsinin əməkdaşları Vüqar Abbasov və Ceyhun Ağayev tərəfindən "VAZ 2107" avtomobilinin sürücüsünə "Saxla!" əmri verilib. Lakin buna baxmayaraq, R.Abdullayev avtomobilin sürətini artıraraq yoluna davam edib.

O, avtomobili yaxınlıqda - yaşadığı evin arxasında saxlayıb. Bundan sonra sürücü Rakif Abdullayev, onun atası, 51 yaşlı Rafiq Abdullayev və qardaşı, 29 yaşlı Gülbala Abdullayev avtomobildən düşərək onlara bir qədər əvvəl "Saxla!" əmri vermiş polis əməkdaşlarına taxta parçası ilə hücum edərək, polislərə ağır xəsarətlər yetiriblər. Polis serjantları 26 sayılı birləşmiş şəhər xəstəxanasına yerləşdirilib. C.Ağayev tibbi yardım aldıqdan sonra evə buraxılıb. V.Abbasov isə müalicəsini davam etdirir.

Xuliqanlıq törədən şəxslər Xəzər Rayon Polis İdarəsinin (RPI) əməkdaşları tərəfindən saxlanılıb, istintaq aparılır.

Döyülən Dövlət Yol Polisi (DYP) əməkdaşlarından birinin vəziyyəti ağırdır.

26 sayılı birləşmiş şəhər xəstəxanasından lent.az-a verilən məlumata görə, yol polisi əməkdaşı Vüqar Abbasov qapalı kəllə-beyin travması, beyin silkələnməsi, üz və burun nahiyəsinin yumşaq toxumalarının ezilməsi, burun qanaxması diaqnozla ilə dənən aşxam xəstəxanaya daxil olub. Onun vəziyyəti ağır olduğu üçün 3 sayılı Şəhər Kliniki Xəstəxanasına göndərilib.

Baş Prokurorluğun mətbuat xidmətindən Musavat.com-a verilən məlumata görə, xidməti vəzifələrinin yerinə yetirilməsi ilə əlaqədar polis əməkdaşlarına qarşı həyat və sağlamlıqları üçün təhlükəli olan zor tətbiq etmə ilə müşayiət olunan hərəkətlərə yol verməkdə şübhəli bilinən şəxslər tutularaq istintaqa cəlb edilib.

Həyata keçirilmiş istintaq-əməliyyat tədbirləri nəticəsində Rakif, Gülbala və Rafiq Abdullayevlər cinayəti törətməkdə şübhəli şəxs qismində tutulublar.

Hazırda cinayət işi üzrə istintaq tədbirləri davam etdirilir.

"Qaya Mətbuat Yayımı" MMC!

- İtən ilən qəzet və jurnallar həm də sərfəli qiymətə:
- Əgər siz qəzet və jurnalların rahatlıqla evinizə və ya ofisinizə çatdırılmasını;

- Mətbuatı sldıqdan sonarə abunə haqqını ödəmək və bu ödənişin formasını sərbəst seçmək hüququndan istifadə etmək;

- Tirajınızda lazım göldikdə dəyişikliklər etmək;

Ən başlıcası ayda 26 dəfə nəşr olunan

"Yeni Mesavat" - 0.60 AZN

və bundan əlavə 2500 adda yerli

və xarici nəşrlər.

- Abunə yazılmaq üçün uzağa getmək lazım deyil,

Telefonla zəng etməyiniz kifayətdir:

Bakı şəh. 564-63-45; 598-35-22

- Respublikanın digər böyük şəhərlərinə də abunə qəbul olunur

Azərbaycan Rusiyaya nota verdi

Kütləvi informasiya vasitələrində Rusiya tərəfindən Ermənistanla silah və hərbi texnikanın alınmasını nəzərdə tutan 200 milyon ABŞ dolları dəyərində kredit sazişinin 10 fevral 2016-cı il tarixində qüvvəyə minməsi barədə xəbər yayılıb.

Bununla bağlı Azərbaycan XİN RF XİN-ə nota ünvanlayıb. XİN-in mətbuat xidmətinin rəhbəri Hikmət Hacıyev bildirib ki, Azərbaycan tərəfindən dəfələrlə Ermənistanın əldə etdiyi hərbi texnika və sursatı, o cümlədən hücum silahlarnı Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərində cəmləşdirməsi barəsində təkbizolunmaz faktlar beynəlxalq ictimaiyyətin diqqətinə çatdırılıb: "İxrac edən dövlətin razılığı olmadan son istifadəçi kimi əldə etdiyi silah və sursatı Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərinə yerləşdirməklə, Ermənistan öz üzərinə düşən beynəlxalq hüquqi öhdəliklərini və silahlara nəzarət üzrə müvafiq rejimləri və şəffaflığı ciddi şəkildə pozur.

Ermənistanın Azərbaycan ərazilərinin işğalını davam etdirməsi və işğal edilmiş ərazilərdə

Hikmət Hacıyev

öz hərbi mövcudluğunu möhkəmləndirməsi şəraitində Ermənistanla xüsusilə hücum xarakterli silah və hərbi texnikanın verilməsi münafiqşinin həllinə xidmət etmir, əksinə, Azərbaycan ərazilərinin işğalının davam etməsinə və gərginliyin artmasına rəvac verir. Ermənistan bu kimi hücum xarakterli silah və texnikanın verilməsi Azərbaycan ictimaiyyəti tərəfindən də ciddi neqativ reaksiya ilə qarşılır. Azərbaycan tərəfi son istifadəçi şəhadətnaməsinə uyğun olaraq, ixracatçı tərəfin bu silah və hərbi texnikanın Ermənistan tərəfindən Azərbaycanın işğal olunmuş əraziləri və Ermənistan-Azərbaycan sərhədi boyunca yerləşdirilməyəcəyinə dair zəmanətin verilməsinə gözləyir".

Ərdoğan: "Onlar düz hərəkət etmirlər"

Türkiyə prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan bildirdi ki, ABŞ, Rusiya, İran, Avropa İttifaqı və BMT Suriyada atəşkəs məsələsində düz hərəkət etmirlər.

Virtualaz.org bildirir ki, məlumatı «Reuters» yayıb.

Xatırladaq ki, Ərdoğan bundan əvvəl bildirmişdi ki, Türkiyə terrorçulara qarşı təkçə Suriyada yox, terrorizm təhlükəsinin mövcud olduğu istənilən yerdə əməliyyat aparmaq hüququna malikdir.

1940 dərmanın yeni qiymətlərlə satışına başlanılacaq

Fevralın 25-dən Tarif (qiymət) Şurası tərəfindən təsdiq edilmiş daha 1940 dərman vasitəsinin yeni qiymətlərlə satışına başlanılacaq.

APA-nın xəbərinə görə, sabahdan (bu gündən-red.) etibarən ümumilikdə 5651 dərman vasitəsi təsdiq edilmiş qiymətlərlə satışda olacaq.

İndiyədək Tarif (qiymət) Şurası tərəfindən dərman vasitələrinin ticarət adı, təsiredici maddəsinin adı, dozası, farmasevtik forması, ticarət qablaşdırması, qablaşdırma miqdarı, istehsal ölkəsi nəzərə alınmaqla 5651 dərman vasitəsinin topdan və pərakəndə satış qiyməti və qüvvəyə minmə tarixi təsdiq edilmiş ki, bunlardan 3711 dərman vasitəsi təsdiq edilmiş qiymətlərlə artıq satışdadır.

İndiyədək qiymətləri tənzimlənmiş dərman vasitələrinin manatın məzənnəsində baş verən dəyişikliklərdən əvvəl satışda olan qiymətlərlə müqayisədə belə 20%-nin qiyməti 2 dəfədən çox, 8%-nin qiyməti 3 dəfədən çox aşağı salınıb, ümumilikdə 60%-nin qiymətləri endirilib.

Tarif (qiymət) Şurasının müvafiq qərarlarına əsasən, hər qrup təsiredici maddə üzrə yeni qiymətlərin qüvvəyə minmə tarixindən etibarən həmin qrupa aid olan, lakin qiymətləri hələlik təsdiq edilməyən dərman vasitələrinin satışını yalnız onların qiyməti təsdiq edildikdən sonra həyata keçirilə bilər.

Antiböhran koalisiyası kütləvi aksiyaya keçirilməsi üçün təşkilat komitəsi yaratdı

24 fevral tarixində ALDP qərargahında antiböhran koalisiyası işçi qrupunun iclası keçirilib. Musavat.com-un məlumatına görə, iclasda aşağıdakı məsələlər müzakirə olundu:

1. Qanunvericilik təşəbbüsü hüququ və qanun qəbul etmə səlahiyyəti olan orqanlar qarşısında Xocalı soyqırımının tanınması haqqında Azərbaycan Respublikası Qanununun qəbul edilməsi məsələsinin qaldırılması qərarı alınır. Xüsusi olaraq vurğulanı ki, həmin qanunda həmçinin Azərbaycan Respublikası ərazisində Xocalı faciəsinin soyqırım hadisəsi kimi inkarı, şübhə altına alınması kimi halların qadağan edilməsi və bu qadağanın pozulmasına görə məsuliyyət müəyyən edilməsi təsbit olunmalıdır. Antiböhran koalisiyasına daxil olan təşkilat üzvlərinin 26 fevral 2016-cı il tarixdə Xocalı abidəsinə birgə ziyarət etmələri və həmin gün saat 14.00 -da «Xətai» metro stansiyasının çıxışı qarşısında yığışmaları tövsiyə olunub;

2. Parlamentin buraxılmasına dair referendum keçirilməsi haqqında qərar qəbul edilməsi üçün imza toplanması və bu məqsədlə tədbirlərə, o cümlədən hüquqi - texniki işlərə başlamaq haqqında qərar qəbul edilib;

3. İctimai-siyasi təşkilat və vətəndaşların nümayəndələrinin 21 fevral 2016-cı il tarixli toplantısının tövsiyələrinə uyğun olaraq, bundan sonra bu tipli tədbirlərin açıq havada, mitinq formasında keçirilməsini təmin etmək üçün kütləvi aksiyalar üzrə təşkilat komitəsi yaradılsın. Nəzərdə tutulur ki, ilkin mərhələdə təşkilat komitəsi funksiyası antiböhran koalisiyası işçi qrupu tərəfindən həyata keçiriləcəkdir. Mümkün qədər ən tez bir zamanda təşkilat komitəsinin ictimai toplantı iştirakçılarından ibarət geniş tərkibdə formalaşdırmaq razılaşdırılıb.

Azərbaycanda üç nəfər dəm qazından zəhərlənib

Azərbaycanda üç nəfər dəm qazından zəhərlənib. "Report" xəbər verir ki, bu barədə Daxili İşlər Nazirliyinin rəsmi saytı məlumat yayıb. Məlumatla görə, Gəncə şəhərində yaşayan Kəmalə Bəylərova, Xırdalan şəhər sakini İlkin Abbasov və Beyləqan şəhərində yaşayan Elşən Nəsirov dəm qazından zəhərlənib. Kəmalə Bəylərova və İlkin Abbasov xəstəxanalara yerləşdirilib. Elşən Nəsirov isə ölüb. Faktlarla bağlı araşdırma aparılır.

Apelyasiya Məhkəməsi İlqar Məmmədov və Tofiq Yaqublunun şikayətinə təkrar baxacaq

Fevralın 25-də saat 14.30-da Şəki Apelyasiya Məhkəməsinə REAL Hərəkətinin lideri İlqar Məmmədov və Müsavat Partiyası sədrinin müavini, publisist Tofiq Yaqublunun işinə təkrar baxılacaq.

Vəkil Fuad Ağayev "Amerikanın səsi" nə bildirir ki, dirləmələr məhkumların iştirakı olmadan keçiriləcək. İ.Məmmədov və T.Yaqublu özləri xahiş ediblər ki, proses onların iştirakı olmadan keçirilsin.

Oktyabrın 13-də Ali Məhkəmə kasasiya şikayətinə baxaraq işi təkrar baxılmaq üçün Şəki Apelyasiya Məhkəməsinə göndərib.

Hələ bir il öncə Avropa İnsan Hüquqları Məhkəməsi İ.Məmmədovun şikayətini təmin edərək onun azadlığa buraxılması barədə qərar qəbul edib. AŞ Nazirlər Komitəsi dəfələrlə Azərbaycan hökumətini Strasburq məhkəməsinin qərarını yerinə yetirməyə çağırıb. Ötən ilin noyabrında AIHM T.Yaqublunun da şikayətini təmin edib.

İ.Məmmədov və T.Yaqublu 2013-cü ilin yanvarında İsmayılıda baş vermiş kütləvi iğtişaşların təşkilində ittiham olunaraq 7 və 5 il müddətinə azadlıqdan məhrum ediliblər.

Lakin onlar ittihamı uydurma və siyasi motivli hesab edirlər. Amnesty İnternational onları "vicdan məhbusu" kimi tanıyıb.

Nepalda təyyarə qəzaya uğrayıb, 23 nəfər ölüb

Nepalda yoxa çıxan təyyarənin qəzaya uğradığı məlum olub. APA-nın xəbərinə görə, dağlıq ərazidə itən təyyarənin qalıqları tapılıb.

Təyyarənin havaya qalxandan 18 dəqiqə sonra qəzaya uğradığı, içərisində olan 23 nəfərin hamısının öldüyü bildirilir. Onların hamısının meyiti yanaraq, kömürləşib. Ölənlərin 2 nəfərinin əcnəbi (Çin və Küveyt vətəndaşları), digərlərinin yerli sakinlər, 2-nin isə uşaq olduğu bildirilir. Təyyarədə olanların 20 nəfəri səmşişin, 3 nəfəri ekipaj üzvü olub.

Qəzet, jurnal və kitab əldə etməyin ən rahat yolu!

Siz sifariş edirsiniz, biz istədiyiniz ünvana çatdırırıq!

Xaricdə və Azərbaycanda nəşr olunan bütün qəzet və jurnallara abunə olmaq, həmçinin Rusiyada və Azərbaycanda nəşr olunan kitabları daha sərfəli qiymətə və daha qısa vaxt ərzində əldə etmək üçün sadəcə zəng etməyiniz və ya email yazmağınız kifayətdir.

Telefon: (012) 434 93 01, 434 01 33

**Yazarımız
Tofiq
Yaqubluya
Azadlıq!**

İqtidar Rəsul Quliyevi ölkəyə niyə buraxmır?

Ayaz Mütəllibova edilən güzəştlər sabiq spikerə şamil oluna bilərmə; **Qabil Hüseynli: "Geri dönməlidir"**

20 ildir Amerikada mühacir həyatı yaşayan sabiq spiker Rəsul Quliyev Azərbaycan gəlişinə yaradılan maneələr daim müzakirə mövzusu olub. O, dəfələrlə ölkəyə qayıtmaq istədiyini, lakin əngəllər törətdiyini bildirib. Eks-spikerin sosial şəbəkələrdə yayılan son məlum videoları bu məsələni yenidən gündəmə gətirib.

Hakimiyyətin sabiq spikerin doğma vətənə gəlməsinə icazə verməməsi yeni-yeni iddiaların meydana çıxmasına səbəb olub. Vaxtilə eks-prezident Ayaz Mütəllibovla bağlı qətiyyətli mövqeyi olan ölkə iqtidarı sonradan yumşaldı. Onun nəinki ölkəyə qayıdışına icazə verdi, hətta yüksək yaşayışla təmin etdi. Mütəllibovla edilən güzəştləri Quliyevə də şamil olunmaması suallar doğurur. Belə iddialar var ki, sabiq spikerin Azərbaycanı tərk etməsinin üstündən 20 il keçməsinə baxmayaraq, hələ də hakimiyyət öz daxilində müəyyən dairələrlə onun əlaqəsinin olmasından ehtiyatlanır. Bu fikirlərdə həqiqət axtarmaq mümkündür. Çünki zamanın-

da Quliyev xırda fiqur olmayıb, hakimiyyətin ikinci səlahiyyətli şəxsi olub. Təkcə 1999-cu ildə bilavasitə eks-spikerin təsiri ilə YAP-ın 3 deputatının etdiyi "inqilab"ı düşünsək, hakimiyyətin Quliyevə olan qəzəbini anlamaq elə də çətin deyil. Ölkə iqtidarı hələ də mühacir spikerin hakimiyyət daxilində müəyyən qanadlarla təmasının olduğunu düşünür. Məhz bu səbəbdən onun nə zamansa ölkəyə qayıdacağına olan inam çox azdır.

Rəsul Quliyev parlamentin sədri olduğu 1993-96-cı illərdə dövlət müşaviri işləyən politoloq Qabil Hüseynli sabiq spikerin bir dəfə Azərbaycana gəlməyə cəhd etdiyini söylədi: "Rəsul Quliyev bir dəfə Azər-

Qabil Hüseynli

baycana gəlməyə çalışdı. Amma o, Interpol xətti ilə axtarıldığına görə Ukrayna ərazisində həbs edildi. Sonradan azadlığa buraxıldı və geri döndü. Hakimiyyət dəfələrlə qeyd edib ki, Rəsul Quliyev geri qayıda bilər, amma onunla bağlı olan cinayət işinin istintaqında iştirak etməlidir. Vətənə dönmək istəyən, buradan mübarizə aparacağı arzulayan insan geri dönməlidir. Haqqında hansı iddialar qaldırılsa qaldırılsın, ona

əhəmiyyət verməyərək geriye dönməlidir".

Sabiq dövlət müşaviri Ayaz Mütəllibovun ölkəyə qayıdışına da toxundu: "Mütəllibovun hansı şərtlərlə ölkəyə gəlişi barədə bilgilər yoxdur. Ona güzəşt olunub, Quliyevə olunmaması hakimiyyətin özünün davranışları, yanaşması ilə bağlıdır. Açıq, bu məsələni şərh etməkdə çətinlik çəkirəm".

Qabil Hüseynli Quliyevin hakimiyyət daxilindəki bəzi dairelərlə əlaqəsinin ola biləcəyi barədə iddialara da fikirlərində yer ayırdı: "Rəsul Quliyev hakimiyyət daxilində təsiri olsaydı, yaxud onun təyin etdiyi kadrlar iqtidarda çoxluq təşkil etsəydi, onun gəlişinə kömək edərdilər. O da maneəsiz gələrdi. Amma inanmıram ki, hazırda hakimiyyət daxilində kiməsə onu müdafiə etsin, yaxud o gələrsə, hər hansı bir təhlükə yaransın. Bu, kimlərinə uydurduğu ehtimallardan biridir. Ona qarşı qaldırılan cinayət işinin bitdiyini dəqiq bilmirəm. Müd-

dədən xəbərsizəm. Bunu yalnız prokurorluq orqanları daha yaxşı bilər. Vaxtilə o, bəzi partiyalar yaratdı, sədr oldu. Amma bu partiyalar süquta uğradı. Onun partiyasına gələnlər bir müddətdən sonra istefa verdilər. Onun cəmiyyətdə nüfuzu, elektoratı olsaydı, yaratdığı siyasi partiyalar fəaliyyət göstərirdi. Məncə, onun yaratdığı partiyaların qısa zamanda da-

ğılması cəmiyyətdəki nüfuzunun meyarlarıdır".

Xatırladaq ki, Rəsul Quliyev 1996-cı ildən ABŞ-da yaşayır. O, 1993-96-cı illərdə Azərbaycan Parlamentinin sədri olub. 2005-ci ilin oktyabrında ölkəyə qayıtmağa cəhd etsə də, Ukrayna ərazisində həbs edilib, sonradan geriye-Amerikaya qaytarılıb.

□ **Cavanşir ABBASLI**

"Bu tədbirlərin Azərbaycan üçün xüsusi əhəmiyyəti var"

Qubad İbadoğlu Cənubi Amerikada bir neçə toplantıda iştirak edib

ABŞ-dakı Duke Universitetinin professoru, beynəlxalq Mədən Sənayesində Şəffaf Təşəbbüsü Təşkilatının üzvü, iqtisadçı alim Qubad İbadoğlu iki gün əvvəl Peruda keçirilən beynəlxalq tədbirin iştirakçısı olub. Musavat.com xəbər verir ki, bu barədə iqtisadçı alim sosial şəbəkədəki sahifəsində məlumat yayıb.

Qubad İbadoğlu

Q.İbadoğlunun sözlərinə görə, Peruda əvvəlcə dünyanın 65 ölkəsindən 150-dək vətəndaş cəmiyyəti institutlarının qatıldığı "Ödədiyini açıqla" beynəlxalq koalisiyasının qlobal yığıncağının açılış-plenar iclası olub: "Sonra isə panel toplantılarda çıxışlar etdim. Fevralın 23-də Mədən Sənayesində Şəffaf Təşəbbüsünün (MSŞT) köhnə tərkiblə son toplantısına qatıldım. Sonra isə dünyanın 70-dən çox ölkəsinin 1500-dək hökumət, şirkət, vətəndaş cəmiyyəti və beynəlxalq təşkilatların nümayəndələrinin qatılacağı MSŞT-nin 7-ci beynəlxalq toplantısı öz işinə bağlayacaq".

Cənubi Amerika təəssürlərini musavat.com-la bölüşən Q.İbadoğlu qeyd edib ki, Peruda bir-birilə əlaqəli olan iki beynəlxalq tədbirdə iştirak etmək üçün səfər edib: "Tədbirlərin hər birinin Azərbaycan üçün xüsusi əhəmiyyəti var. Birincisi, fevralın 22-23-də keçirilən dünyanın 65 ölkəsindən 150-dək vətəndaş cəmiyyəti institutlarının qatıldığı "Ödədiyini açıqla" Beynəlxalq Koalisiyasının Qlobal Yığıncağıdır. Bu toplantıya Azərbaycan vətəndaş cəmiyyətini İqtisadi Təşəbbüslərə Yardım Mərkəzinin sədri Azər Mehtiyev, Azad İqtisadiyyata Yardım Mərkəzinin sədri Zohrab İsmayıl, Bərabər İmkanlar Mərkəzinin sədri Rafiq Təmrazov və Gənclərin Atlantik Müqaviləsi Assosiasiyasının rəhbəri Zaur Əkbər təmsil edib. Peruda olduğumuz ilk gün çox məhsuldar oldu. Mən "Ödədiyini açıqla" Beynəlxalq Koalisiyasının Qlobal Yığıncağının açılış-plenar iclasında, sonra isə panel toplantılarda çıxışlar etdim. Eyni zamanda Azərbaycanı təmsil edən vətəndaş cəmiyyəti institutları nümayəndələri bu müzakirələrdə fikirlərini bölüşdülər. Toplantıda həmçinin Avrasiya regionu üzrə "Ödədiyini açıqla" Beynəlxalq Koalisiyasının Qlobal Məsələlər Şurasına seçkilərdə iştirak etdik. Fevralın 24-25-də isə dünyanın 70-dən çox ölkəsinin 1500-dək hökumət, şirkət, vətəndaş cəmiyyəti və beynəlxalq təşkilatların nümayəndələrinin qatılacağı MSŞT-nin 7-ci beynəlxalq toplantısı keçirilir. Bu toplantıya Perunun prezidenti ilə yanaşı, dünyanın bir çox ölkələrinin hökumət başçıları da qatıldı. Azərbaycanın hökumət nümayəndə heyətinə Dövlət Neft Fondunun icraçı direktoru, MSŞT Hökumət Komissiyasının sədri Şahmar Mövsümov rəhbərlik edir. Bu heyətdə MSŞT Katibliyinin əməkdaşları və Dövlət Neft Şirkətinin nümayəndəsi təmsil olunub. Azərbaycan vətəndaş cəmiyyətinin təmsilçiləri MSŞT-nin 7-ci beynəlxalq toplantısında da iştirak edir. Bu səfərim zamanı MSŞT Beynəlxalq İdarə Heyətinin köhnə tərkiblə son toplantısına qatılmışam. MSŞT Beynəlxalq İdarə Heyətinin yeni tərkibdə iclasında da iştirak edəcəm. İclasda Almaniyanı namizəd statusunda MSŞT təşəbbüsünə üzv qəbul edəcəyik. Almaniya MSŞT-nin 50-ci üzv dövləti olacaq".

□ **RÖYA**

Həbsdəki MTN generalının kabinetindən keçən məhbus-tələbə danışdı

Elnur Bəşirov: "Akif Çovdarov yenidən dubinka ilə başıma vuraraq dedi ki..."

"Akif Çovdarov dubinka ilə başıma vuraraq dedi ki, "Əbu Bəkir" məscidinə qumbara atılarda guya mən də orda iştirak etmişəm. Mən bir daha bu işdən xəbərim olmadığını bildirəndə yenidən işğəncələr davam etdirildi. Mən artıq bu qəddər işğəncələrə dözməyərək məcburi şəkildə "Əbu-Bəkir" məscidinə qumbara atılarda guya orada olub ətrafa nəzarət etdiyimi boynuma götürdüm".

Hazırda 11 sayılı cəzaçəkmə müəssisəsində cəza çəkən Elnur Zəki oğlu Bəşirov prezident İlham Əliyevə, surəti redaksiyamıza təqdim olunan məktubunda belə yazır.

Həbs olunmamışdan əvvəl Milli Aviasiya Akademiyasının IV kurs tələbəsi olan E.Bəşirov 14 sentyabr 2008-ci ildə Lerikdən Bakıya qayıdarkən, Qaradağ rayonu ərazisində MTN əməkdaşları tərəfindən saxlanılıb: "Saxlanıldıqdan dərhal sonra MTN-ə gətirilmişəm. Burada əməliyyatçılar tərəfindən fiziki işğəncələrə və psixoloji təzyiqlərə məruz qalmışam. Onlar dubinka ilə başıma,

Akif Çovdarov

ayaqlarıma, belimə vurub, elektroşokla bədənimin müxtəlif hissələrinə cəryan veriblər. Məndən tələb olunan isə 17 avqust 2008-ci ildə "Əbu-Bəkir" məscidində baş vermiş partlayışın kimlər tərəfindən edildiyi idi. Təbii ki, bu barədə heç bir məlumatım olmadığını bildirdim. Bu cavabın onları qane etmədiyindən işğəncələr davam etdirildi. Tutulduğum andan etibarən, həmin gecə səhərdək, demək olar ki, fasiləsiz işğəncələr davam etdirilib.

Səhəri gün başıma maska taxaraq, mənə başqa bir otağa qaldırıldılar. Kabinetin sahibi bir gün əvvəl mənə işğəncə verənlərdən biri idi".

Tələbə-məhbus yazır ki, sonralar həmin şəxsin hazırda həbsdə olan Akif Çovdarov olduğunu öyrənib: "Yalnız indi bilmişəm ki, bu şəxs MTN-in generalı Akif Çovdarov olub. İşğəncə verənlərin arasında MTN-in Antiterror Mərkəzinin rəisi Elçin Quliyev və adını bilmədiyim, lakin üzəndən tanıdığım

bir neçə əməkdaş da var idi. Akif Çovdarov yenidən dubinka ilə başıma vuraraq dedi ki, "Əbu Bəkir" məscidinə qumbara atılarda guya orada iştirak etmişəm. Bir daha bu işğəncələrə dözməyərək məcburi şəkildə "Əbu-Bəkir" məscidinə qumbara atılarda guya orada olub ətrafa nəzarət etdiyimi boynuma götürdüm.

Məhkəmədə də hakimlər bu saxta ifadələrimə əsaslanaraq və heç bir əlavə sübut gətirmədən mənə 15 il cəza verdilər. Həmin hadisə olan vaxt "20 Yanvar" - "Neftçilər" metros-tansiyaları arasında hərəkətdə olduğumu və ifadələri işğəncələr altında verdiyimi bildirsəm də heç bir xeyri olmadı.

İndi MTN-in mənə işğəncə verən, etmədiyim cinayəti boynuma qoyan cinayətkar əməkdaşları həbs olunub və onların digər cinayətləri də üzə çıxıb. Amma nədənsə müraciət etdiyim orqanlar mənim işimə çox biganə yanaşırlar. Baxmayaraq ki, mən də bu cinayətkar dəstədən böyük zərərler görmüşəm. Əgər iş adamları bu cinayətkarlara görə pullarını itirib, mən azadlığımı itirmişəm. Etmədiyim cinayətə görə həbs olunmuşam. Elə ona görə də diqqətinizi bu işə yönəltmək üçün mətbuat vasitəsilə müraciət edirəm. Xahiş edirəm ki, bu işin yenidən, düzgün şəkildə araşdırılmasına özünü şəxsən nəzarət edəsiniz".

□ **E.MƏMMƏDƏLİYEV**

Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevin İrana budəfəki səfərini kifayət qədər uğurlu hesab etmək olar. Bunu ilk öncə iqtisadi-ticari, energetik-kommunikasiya, humanitar sahələr üzrə iki ölkə arasında imzalanmış 11 sənəd təsdiqləyir.

İranla Azərbaycan arasında indiyədək bir dəfəyə bu qədər sayda anlaşma imzalanmamışdı. Şimal-cənub nəqliyyat dəhlizinin ilin sonunadək işə salınması üçün iki ölkə dəmiryollarının birləşdirilməsi və Xəzərin neft-qaz ehtiyatlarının istismarı sahəsində ortaq energetik əməkdaşlığa dair imzalanan protokollar xüsusilə böyük önəm kəsb edir.

Bundan əlavə, prezidentlər İlham Əliyev və Həsən Ruhanın birgə mətbuat konfransında səsləndirdikləri bəyanatlar, o sırada Əliyevin "İkitərəfli əlaqələrimizin çox gözəl gələcəyi var", Ruhanın isə "Üçüncü dövlətin əlaqələrimizə ziyan vurmamasına imkan verilməyəcək" sözləri İran-Azərbaycan münasibətlərinin perspektivi baxımından böyük nikbinlik yaradır.

Bir daha qeyd edək ki, budəfəki ziyarət həm Tehran üzərindən iqtisadi sanksiyaların götürülməsindən sonrakı dönəmə düşməsi, həm də Yaxın Şərq ətrafında durumun kəskinləşdiyi dövrə təsadüf etməsi ilə diqqətdə idi. Səfər təbii ki, işğalçı Ermənistanın siyasi və ekspert dairələrinin də diqqət mərkəzində olub.

Erməni siyasi şərhçiləri şimal-cənub nəqliyyat dəhlizinin mühüm tərkib hissəsi olan iki ölkə dəmiryollarının birləşdirilməsinin ilin sonunadək işə salınacağı barədə Ruhanın açıqlamasını Ermənistan üçün xüsusilə ziyanlı və ölkənin iqtisadi maraqlarına ciddi zərbə hesab edirlər.

Bu xüsusda müxalifətlü İragir.am nəşri yazır: "Ruhani-

İHR NEWSAGENCY
Rəşad Məjid Ağadoust

İlham Əliyevin İran səfəri Ermənistanda təlaş yaradıb - erməni nəşri...

Azərbaycan prezidentinin Tehran ziyarəti işğalçı ölkənin ümidlərini basdırıb; **erməni KIV-i**: "Azərbaycan İran üçün qat-qat əlverişli tərəfdaşdır, nəinki Ermənistan..."

nin bəyanatı İran-Ermənistan dəmir yolu məsələsini "dəyər-dən sala" bilər. Əgər Azərbaycan öz dəmiryollarını iranınki ilə birləşdirsə, o zaman Bakı-Tiflis-Qars dəmir yolu da istifadəyə veriləndən sonra (ilin sonuna nəzərdə tutulub - red.) qatarlar İrandan Qara dənizə-

dək gedə biləcək. O zaman Tehran üçün 3.2 milyard dollar dəyərində qiymətləndirilən İran-Ermənistan dəmir yolu öz əhəmiyyətini itirə bilər - əgər belə bir əhəmiyyət var idisə".

Nəşr ardınca Tehranın öncələr verdiyi belə bir bəyanatı xatırladı ki, əgər Ermənistan

dəmir yolunun özünə aid hissəsini inşa edə bilsə, o zaman İran da özünə adi yolu Ermənistan sərhədinə - Cuqandan Mehriyədək uzada bilər.

"Bu elə böyük məsafə deyil. Ermənistan isə mürəkkəb rəylərdən keçməklə Mehridən Yepasxa kimi yol çəkməlidir. Bu

yo əlbəttə ki, Ermənistan üçün mühüm rol oynaya bilər. Ancaq Tehran üçün o, elə də əhəmiyyətli deyil, əks halda, onu İran özü də inşa edərdi. Hələ ki, bəyanatlar səviyyəsində tərəflər layihənin müzakirəsini davam etdirir. Bu, günlərdə İranın səfəri bildirdi ki, İrevana Tehrandan tezliklə İşçi Qiymətləndirmə Qrupu gələcək. Hərçənd, çətin ki, o, müsbət nəticə verə" - qeyd edir nəşri.

Erməni siyasi icmalçı ardınca bunun izahını belə verir: "Məsələ təkcə onda deyil ki, Ermənistanın Rusiyadan ifrat asılılığı bəri başdan istənilən bu kimi investisiyaların məqsədə-yönlüydüyü şübhə altına qoyur, hərəgah, Rusiya bu rıçaqdan istifadə edərək, AES nümunəsində olduğu kimi belə layihə-

yə gəlmir, çünki Azərbaycanın layihəsi qat-qat az sərmayə tələb edir".

Məqalədə daha sonra deyilir: "Bakı Ermənistanın "pay"ını əlindən almır. Sadəcə olaraq, Ermənistan öz payını dəqiqləşdirməyib. İrana münasibətdə böyük ümidlərə qapılmağa da deyir. Ən yaxşısı, olan imkanların inventarizasiyasına, real layihələrə diqqət yönəltmək lazımdır. Hətta adi gözlə görmək olar ki, iqtisadi anlamda Azərbaycan İran üçün qat-qat əlverişli tərəfdaşdır, nəinki Ermənistan. Bu, Ermənistan üçün məğlubiyyət deyil, təhlükə də deyil. Çünki hərbi-siyasi anlamda Ermənistan Tehran üçün daha cəlbədicidir tərəfdaşdır, nəinki Azərbaycan" - əlavə edib müəllif.

Ancaq o da var ki, iqtisadi bağlılıq gec-tez siyasi-hərbi bağlılığa gətirir. Rusiya-Ermənistan mütəfiqliyinin özü buna görkdür. Sözsüz ki, İran belli səbəblərdən (Güney amili, İsrailə Bakının əməkdaşlığı faktoru və s.) işğalçı ölkə üçün mühüm "nəfəslik" rolunda qalmaqda davam edir. Ancaq o da reallıqdır ki, Tehran eyni zamanda Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü dəstəklədiyini bəyan edir. Azərbaycan-İran iqtisadi-ticari əlaqələri, şimal-cənub nəqliyyat dəhlizi üzrə əməkdaşlıq, Xəzərin mineral ehtiyatlarının istismarı sahəsində ortaq energetik əməkdaşlıq o səviyyəyə qalxa bilər ki, güünün birində Ermənistanın Tehran üçün siyasi-hərbi anlamı da bitir və ya minimuma enər.

□ **Siyasət şöbəsi**

Prezidentin İran səfəri: cənubdan bizə hansı qapılar açılır?

İqtisadçı ekspert: "Bu ölkə Azərbaycan üçün həm də çox böyük əmək bazarına çevriləcək"

Prezident İlham Əliyevin İran səfəri başa çatdı. Səfər çərçivəsində 11 sənəd imzalandı. Bunlardan ən önəmlisi Azərbaycanla İran arasında iki ölkənin dəmiryollarının əlaqələndirilməsi haqqında çərçivə sənədi, "SOCAR-la İran Milli Neft Şirkəti arasında imzalanan anlaşma sayıla bilər. İran prezidenti Azərbaycanın tranzit daşımalarında İran üçün əvəz edilməz tərəfdaş olduğunu bildirdi.

Azərbaycan Dəmir Yolları Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin mətbuat xidmətinin rəhbəri Nadir Əzməmmədov bildirdi ki, Azərbaycan tərəfinin üzərində düşən öhdəliklərin yerinə yetirilməsi üçün hazırlıq işlərinə artıq başlanılıb: "Azərbaycan tərəfi 8,3 kilometr yol çəkməli, Astara çayı üzərində körpü tikilməlidir. İran tərəfindən də 1,2 kilometr yol çəkməli və yük terminalı tikilməlidir. Bu işləri görmək üçün İran dəmiryolları ilə görüşmüşük. Bundan öncə ölkə prezidentinin ölkə ərazisində şimal-cənub nəqliyyat dəhlizinin işlərinin sürətləndirilməsi ilə bağlı sərəncamı var. Bu istiqamətdə hazırlıq işləri görürük.

Nadir Əzməmmədov

Astara çayı üzərində tikiləcək körpünün layihəsini də artıq İran tərəfi Azərbaycana göndərmiş, yaxın günlərdə o körpünün tikintisi də başlayacaq. İlin axırına qədər bu işlər yekunlaşdırılacaq".

İqtisadçı ekspert Natiq Cəfərli bildirdi ki, İranın açılımlı, dünyaya inteqrasiya olunması və bu ölkə üzərindən sanksiyaların götürülməsi Azərbaycan üçün də önəmli rol oynayır: "İran 80 milyonluq böyük bir bazarıdır. Uzun illər dünyadan təcrid olunmuş vəziyyətdə qalmışdı, ona görə də bu ölkənin iqtisadi cəhətdən çox ciddi potensialı var. İranın 18 milyard dollarlıq vəsaiti durdurulmuşdu və indi o açıldı. İran bu vəsaitləri investisiya kimi yatırmaq istəyir. Bütün dünyanın diqqəti indi İranın üzərindədir. Bir çox ölkələr İran bazarında yer tutmağa çalışır".

İqtisadçı ekspert İranın azərbaycanlı mütəxəssislər üçün önəmli əmək bazarı olacağını da vurğuladı: "Azərbaycan üçün də bu bazarın açılımasının böyük əhəmiyyəti var. Coğrafi qonşuluğumuz, tarixi yaddaşımız və digər bir çox

Natiq Cəfərli

amillər də var ki, Azərbaycan şirkətlərinin gələcəkdə İranda mühüm rol oynaması üçün şərait yaradır. Sadəcə, Azərbaycanın özünün iqtisadi şəraiti hazırda çox da ürəkəçən deyil və bu ölkəmizin İran bazarına daxil olmasının qarşısında duran əsas əngəllərdən biridir. Amma energetika, tikinti sahəsində iki ölkənin əməkdaşlığı üçün ciddi potensial mövcuddur. Şimal-cənub dəmiryol dəhlizinin açılması da Azərbaycan üçün çox böyük əhəmiyyət kəsb edəcək. Çünki Rusiya ilə İran Orta Asiya ilə İran arasında ticarət

dövriyyəsinin Azərbaycan üzərindən gəlməsi gələcəkdə ölkəmizə müəyyən dividendlər gətirəcək. Bundan başqa, neft-qaz sənayesində SOCAR-ın ciddi təcrübəsi var, Azərbaycanda kifayət qədər təcrübəli mütəxəssislər də var. Azərbaycan mütəxəssisləri üçün İran yaxın zamanlarda çox böyük əmək bazarına çevriləcək. Əvvəllər Rusiyaya axan işçi axını, bir müddət sonra İrana dönəcək. Bu potensialdan istifadə etmək lazımdır. Sadəcə, Azərbaycanın özündə də iqtisadi islahatlar aparılmalı, insanların İran baza-

rına açılması üçün şərait təmin olunmalıdır".

Natiq Cəfərlinin fikrincə, Azərbaycan İranla Qərb şirkətləri arasında vasitəçi də ola bilər: "Çünki Azərbaycanda neft-qaz sənayesində bu günədək xarici şirkətlər çalışıb və Azərbaycana güvən İrandan daha çoxdur. Avropa və Asiya ölkələri də İran bazarında öz paylarını almağa çalışacaq. Artıq Avropa ölkələri demək olar ki, bu payın alınmasında yarışa girib. Azərbaycanın da bu bazarda pay alması ölkənin gələcək iqtisadi əlaqələrində rol oynaya bilər. Prezidentin bu səfərinin indi baş tutması çox önəmli idi".

Sadə insanların İranda iş tapmaq imkanlarına gəlincə, Natiq Cəfərli bildirdi ki, İranda bu təcrübə Rusiyada olduğundan bir qədər fərqli olacaq: "Burada daha çox energetika sahəsində mütəxəssislərə ehtiyac yaranacaq. İran ən azı 2020-ci ilə qədər 8-9 milyon barrel neft istehsal etməyi düşünür. Bu layihələrə mütəxəssislər lazım olacaq və Azərbaycan mütəxəssislərinin bu sahədə böyük təcrübəsi var. İranda tikinti bumunun yaranacağı da gözlənilir. Çünki orada infrastruktur köhnəlib və yeni infrastruktur layihələri həyata keçiriləcək. Tikinti bumu başlayanda Azərbaycanın həm tikinti şirkətlərinə, həm də işçi qüvvəsinə ehtiyac olacaq".

□ **Nərgiz LİFTİYEVƏ**

Gənc mütəxəssislər iqtidar yolunda!

Ötən ilin oktyabr-noyabr aylarında milli təhlükəsizlik naziri Eldar Mahmudovla rabitə və informasiya texnologiyaları naziri Əli Abbasovun rüsvayçılıqla işdən qovulmaları hakim komandanın yenilənməsinin zəruriliyini bir daha gündəmə gətirdi. 11 il nazir kürsüsündə oturan E.Mahmudov və Ə.Abbasovun xəyanət kimi qiymətləndirilən əməlləri üzə çıxdıqdan sonra prezident İlham Əliyevin hakim komandaya "əl gəzdircəyi", yeni və həm də çox çətin olacaq bir dövrün tələblərinə uyğun gənc kadrları önə çəkəcəyi barədə yenidən danışılmağa başlandı.

Prezident komandanın gəncləşməsi prosesini 2012-ci ilin ortalarında başlasa da (üç gənc kadr-Elşad İskəndərov, Fərhad Məmmədov və İnam Kərimov vəzifəyə təyinat aldı), proses Mikayıl Cəbbarovun təhsil naziri təyinatı ilə sanki tormozlandı. Bu, "yaşlı və daha təcrübəli" komanda tərəfdarı olanların müqavimətinin nəticəsi kimi dəyərləndirilsə də, tezliklə məlum oldu ki, əslində səbəb daha ciddidir. Məlum oldu ki, iqtidarın lazımı kadr bazası formalaşmayıb. Üstəlik, bir çox savadlı kadrlar "Azərbaycanda kimdir bizi dövlət işinə buraxan", - deyərək xaricdə təhsil aldıqdan sonra ölkəyə qayıtmaq barədə düşünmüdürlər. Xatırlayırızsızsa, həmin dövrdə "kadr qıtlığı" hətta ən yüksək səviyyədə də etiraf edilirdi.

Sirr deyil ki, komandaya "yeni qan" gətirmək istəyinin

Hakimiyyət yeni "kadr bankı" yaradır-təfəsilat

Xaricdə, xüsusilə diplomatiya, iqtisadiyyat, menecment, təhsil və digər sahələrdə uğurlu fəaliyyəti olan gənclərin ölkəyə qaytarılması başlayıb; söz verilib ki, onlar iqtidarın gələcək nazir müavinləri, idarə rəhbərləri, hətta nazirləri olacaqlar...

müəyyən riskləri həmişə olub. Aydın ki, illərdə vəzifə tutan məmurlar yerlərini gənc

kadrlarla təhvil verməyə elə də həvəsli deyillər, bu kimi dəyişik-

liyə qarşı təşkilatlara və hətta müəyyən müddət müqavimət

kadra həvalə olunmasıdır. Xaricdə təhsil almış, bir ne-

çə əcnəbi dil bilən, nanotexnologiyaların ən son yeniliklərini mənimsəmiş kadrların önə çəkilməsi prezident İlham Əliyevin son aylar çıxışlarında da əsas tezislərdən birinə çevrilib. Ola bilsin ki, bu tam açıq şəkildə ifadə olunmur, amma yazılmaz məmurların ən sət təhqidi əslinde onların tezliklə əvəzlənəcəyi anlamına gəlir.

Məlumatla görə, bir müddətdir xaricdə təhsil almış, bir sıra beynəlxalq təşkilatlarda uğurlu fəaliyyət göstərən gənclərdən ibarət "kadr bankı" yaradılması prosesi davam edir. Təsədüfi deyil ki, Əli Abbasovu nazir postunda əvəzləyən rabitə və informasiya texnologiyaları naziri 38 yaşlıdır. Nazirliyin aparat rəhbəri Əli Abdullayev də nazir yaşdadır. Bu çox mühüm bir nazirliyin "sükanın" faktiki iki gənc

□ "Yeni Məsəvi"

Mətbuat xidmətləri niyə müstəqil deyil?

Eldar Sultanov: "Elə sorğular var ki, mətbuat xidməti olaraq onları müstəqil şəkildə cavablandırırıq"

Jurnalistlərin günü həm də nazirliklərin, bu və ya digər dövlət, qeyri-dövlət qurumlarının mətbuat xidmətlərindən asılı olur. Bəzən hansısa bir sorğunu cavablaşdırmaq saatları, günləri alır. Bir çox hallarda suallar cavabsız və ya "cavablı cavabsız" qalır. Sonuncu variant mətbuat xidmətlərinin guya cavab verdikləri, əslində isə cavabsız qoyduqları suallarla bağlıdır.

Jurnalistlərin hansı mətbuat xidmətlərindən razı-narazı olması ilə bağlı rəy sorğusu keçirməyə isə ehtiyac görmədik. Çünki bir çox hallarda mətbuat xidmətləri jurnalistlərdən daha çox onların təmsil etdiyi media qurumunu (onun siyasi yönümü, tutduğu xətt) əsas götürüb, mövqə nümayiş etdirirlər. Digər tərəfdən, jurnalistlərin bu məsələdə çox vaxt mövqeləri üst-üstə düşür.

Daha bir nüans isə mətbuat xidməti rəhbərlərinin jurnalistlərin işini sanki bilərəkdən çətinə salması ilə bağlıdır. Adı bir sual ünvanlansa da, mətbuat xidməti rəhbərləri onu mütləq rəhbərliklə dəqiqləşdirəndən, razılıq alandan sonra cavablayır. O zaman

Eldar Sultanov

Arif Əliyev

Ekspertlər "onların qarşısına tələb qoyulub ki, rəhbərlikdən icazəsiz cavab verməsinlər" deyir

sual yaranır: əgər media üçün önəm daşıyan bir məsələdə də mətbuat xidmətləri müstəqil hərkət edə bilmirlərsə, o zaman bu fəaliyyətin önemi nədir? Sualı daha konkret qoysaq, mətbuat xidmətlərinin qeyri-müstəqilliyinin arxasında nələr dayanır?

Respublika Prokurorluğu mətbuat xidmətinin rəhbəri Eldar Sultanov "Yeni Məsəvi"ə açıqlamasında bildirdi ki, onlar

jurnalistlərin informasiya əldə etmək hüquqlarına hörmətlə yanaşırlar. Müsahibimiz media nümayəndələri qarşısında heç vaxt "yazılı sorğu" tələbi qoymadıqlarını dedi: "İstənilən KİV nümayəndəsi mövcud qanunvericiliyin tələblərinə uyğun olaraq informasiya sahibinə sorğunu yazılı, həm də şifahi formada göndərmək hüququna malikdir. Ona görə də KİV nümayəndələ-

ri tərəfindən edilən şifahi sorğular tərəfimizdən qəbul edilərək öyrənilməklə qısa zaman ərzində cavablandırılır. Mən jurnalistlərdən suallarını yazılı göndərməyi tələb edən mətbuat xidmətləri ilə razı deyiləm. Qeyd etdiyim kimi, sorğular yazılı da ola bilər, şifahi də. Əsas odur ki, əlavə vaxt itkisi olmasın. Özümdə də maraqlıyıq ki, ictimai əhəmiyyət kəsb edən informasiyalar aktuallığını itirmədən mediada yayımlansın".

E.Sultanov həmçinin dedi ki, bəzi sorğular istintaq sirri təşkil etdiyi üçün onların cavablandırılması mümkün olmur. Bu zaman sorğu verən tərəfə bunun səbəbləri izah olunur: "Jurnalistlər də bizi dinləyərək, cavablandırmanın niyə mümkün olmadığını öyrənirlər. Təbii ki, əksər sorğular, o cümlədən istintaqı aparılan cinayət işləri üzrə sorğular tərəfimizdən rəhbərliyə məruzə olunmaqla cavablandırılır. Eyni zamanda elə sorğular var ki, mətbuat xidməti olaraq onları müstəqil şəkildə cavablandırırıq".

"Yeni Nəsil" jurnalistlər Birliyinin sədri Arif Əliyev isə daha real olan bir mənzərəni açıqladı. Dedi ki, mətbuat xidməti rəhbərlərinin əksəriyyətinin qarşısında rəhbərliyinin icazəsi olmadan heç bir informasiya verilməməsi tələbi qoyulub. Buna səbəb isə dövlət qurumlarında baş verən qanunsuzluqlar və onların gizlədilməsidir: "Mətbuat katiblərinin bir qismi ehtiyat edir ki, mətbuata verilən informasiya bu qurumlarda baş verən hansısa əməllərin üstünün açılmasına

səbəb ola bilər. Mətbuat xidmətlərində peşəkar kadrlar yerləşdirilməlidir. Onlar üçün tre-

ninglər, informasiya sessiyaları keçirilməlidir".

□ **Sevinc TELMANQIZI**

170 minlik pul qalmaqa Hicran Hüseynovanı bitirir

Komitə sədri İrana gedən nümayəndə heyətinin tərkibinə salınmadı; onun əvəzindən sənədi Elmar Məmmədov imzaladı

Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinin (AQUPDK) sədri Hicran Hüseynova və həmin komitənin sabiq aparat rəhbəri Səfər İmanova qarşı səsləndirilən 170 min dollarlıq rüşvət qalmaqla haqda hər ötən gün yeni məlumatlar ortaya çıxır. Hazırda məsələ ilə bağlı Baş Prokuror yanında Korrupsiyaya Qarşı Mübarizə Baş İdarəsində araşdırmalar aparılır.

Gələn məlumatlar onu deməyə əsas verir ki, ortaya çıxan qalmaqla H.Hüseynovanın komitə sədri olaraq hakimiyyət komandasından dışlanmasına səbəb olub. Belə ki, fevralın 23-də Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevin İrana səfəri zamanı İran prezidenti Həsən Ruhininin iştirakı ilə sənədlərin imzalanması mərasimi olub. İrana Azərbaycan arasındakı mədəniyyət məsələlərini tənzimləyəcək sənədə mədəniyyət naziri Əbülfəz Qarayev, neqliyyat sahəsi üzrə Cavid Qurbanov, gömrük sahəsi üzrə Aydın Əliyev, iqtisadiyyat sahəsi üzrə Şahin Mustafayev, neft sahəsi üzrə Rövneq Abdullayev, ailə və uşaq problemləri sahəsi üzrə isə xarici işlər naziri Elmar Məmmədov imza atıb. Qərribə deyil?

Axi Elmar Məmmədov xarici işlər naziridir. Azərbaycanda Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi, onun sədri olduğu bir vaxtda xarici işlər nazirinin bu sahə üzrə sənədlərə imza atması anlaşılmazdır və bu fakt H.Hüseynovanın vəziyyətinin heç də yaxşı olmadığını söyləməyə əsas verir.

Bundan başqa, 170 minlik qalmaqla ittiham edən, pulu əlindən alınmış şəxs kimi adı keçən Eynur Kərimovun rüşvət qalmaqlarının detallarını açıqlaması da H.Hüseynovanın durumunu bir qədər də çətinləşdirir.

□ **E.HÜSEYNOV**

Gəmi kapitanı kimi media kapitanı

Samir SARI

Görəsən, Samirə Nəsirova ilə bağlı cinayət işində nə yenilik var? Cinayətin üstü isti izlərlə, qaynar-qaynar açıldımı, xanımın oğru qulluqçusu tapılıb tutuldu mu?

Biz bu məsələni diqqətdə saxlayacağıq, necə deyərək, mövzuya qayıdacağıq, hələ qarşı tərəfin mövqeyini də verməyə hazırıq, yeter ki, o adam (Şərəfnisə) ortaya çıxsın və desin ki, həmkarımızın mənzilini necə və niyə soyub.

Bununla belə, hesab etmək olar ki, indilikdə məchulluğa varmı oğru cinayətlə yanaşı, xırda bir savab iş də görüb, həmkarımızı və onun rəhbərlik etdiyi qəzeti bizə, ictimaiyyəte tanıdıb.

Əgər o oğurluq hadisəsi baş verməsəydi, kim bilir, biz ölkədə "Ata yurdu" adlı qəzet çıxdığını nə vaxt biləcəkdik. Olsa-olsa xanıma "Tərəqqi" medalı veriləndə öyrənəcəkdik.

Sözügedən oğurluq faktı haqqında xəbəri oxuyuram, 11-ci sinif məzunlarının hər iki yüz min dəfə təkrarladığı ifadə ilə desək, həm sevinirəm, həm də kədərlənirəm.

Sevinirəm, ona görə ki, xanım həmkarımız təminatlıdır, evi, pulu var, hələ maşın da alacağıdır. Kədərlənirəm, ona görə ki, bu boyda varidat oğruya qismət olub.

Ancaq xəbəri oxuyanda, açığı, bir cümlədəki iki nüansa mat qalmışığım da oldu. Həmin cümlə belədir: "Nəsirova bildirib ki, avtomobil almaq üçün saxladığı 48 min manat pul da həmin vazada olub. Səhəri gün səhər saatlarında təcili evdən çıxıb işə gedən 36 yaşlı qadın qızıl və pulu evdə unudub".

Birincisi, ona mat qalmışam ki, həmkarımız ilin-günün bu vaxtında, iki devalvasiyanın bir manatın belini əydiyi, üçüncünün gözlenildiyi bir vaxtda 48 min manatı maşına necə verəcəkmiş? Belə bahalı maşın onun nəyinə lazımdır? Düz-dünya 15-20 min manatlıq əla avtomobillərlə doludur. 48 min maşına o adam verir ki, ya şou-biznes ulduzudur, ayda 25 toya gedir, ya da vəzifəli məmurdur, hər gün pul-parası gəlir. Adi jurnalistdə o qədər pul-para hardandır?

Düzdür, hiss olunur ki, Nəsirova adi jurnalist deyil, baş redaktordur, bir zamanların dəbdə olan ifadəsi ilə desək, media kapitanıdır, amma almaq istədiyi maşın gəmi kapitanının almaq istədiyinə tən gəlir.

Ömrünün 20 ilini postsovet dövrünün mətbuatına verən, ölkənin ən populyar, ən çox tirajlı qəzetlərində, agentliklərində işləyən qeyri-adi jurnalistlər tanıyıram ki, işə ya metroyla, ya da beş min manata aldıkları beşinci əl avtomobillə gəlib-gedirlər (o da hələ maşın onları yolda qoymasa). Ancaq işə bax ki, söz-sənət aləminə ondan 15 il sonra atılan xanım 48 minlik maşın almaq fikrindəymiş. Görünür, onun mətbuatdakı yolu, gəncəllərin sözü olmasın, qırdırmasına (kəsə) olub.

Sonra da deyirlər ki, jurnalistikada pul yoxdur. Varmış. İdarələrin aparat rəhbərlərinin 170 min manata iş düzəlddikləri, İH başçısının müavinü, məktəb direktoru, şöbə müdiri vəzifələri alıb-satdığı ölkədə qəzet çıxarmaq da gəlirli iş ola bilər. Yeter ki, adamın fərasəti olsun.

Əslində heç kağızın bu baha vaxtında qəzet çıxarmağa, sayt açmaq hər dəqiqə yenilməyə, nəse yazmağa da ehtiyac yoxdur. Vəsiqə düzəltmək bəsdir. Ondan sonrası asandır. Amma gərək bir az təvazökar olasan, özünü çox da gözə soxmayasan.

Odur, bax, "Ata yurdu" qəzetinin tirajı təxminən "Gardian"-ın tirajı qədərdir, amma onun baş redaktoru nə qədər təvazökar xanımdırsa, biz onu indiyə qədər tanımamışıq. O gün bir gənc həmkarımız, "bir baş redaktorun evini soyublar" deyərək, ardınca da onun adını çəkəndə, biz təcrübəli jurnalistlər xanımı tanımadıq və təxminən 48 saniyə xəcalət çəkdik.

Sadəcə, bir az sonra məlum oldu ki, bəzi əməkdaşların çəkdiyi xəcalət başqa şeye görə imiş. Adam xəcalət çəkə-çəkə fikirləşmiş ki, özü 15 ildir mətbuatdadır, amma cibində 48 manatı yoxdur.

Bu, əlbəttə, istedad, fərasət, bir az da qismət məsələsidir. Hər kəs öz bacarığının, qabiliyyətinin xeyrini görür. Görünür, qulluqçusu tərəfindən 48 min və bir xeyli də qızıl-zinət əşyaları oğurlanan xanım digər kasıb həmkarından daha istedadlı və fərasətli dir.

Bəli, bu ölkədə evində qulluqçu saxlayan jurnalistlər də var.

Türkiyənin ana müxalifət lideri, Cümhuriyyət Xalq Partiyasının (CHP) başkanı, millət vəkili Kamal Kılıçdaroğlu musavat.com saytına özəl müsahibə verib. Müxalifət liderinin parlamentdəki ofisində baş tutan söhbəti təqdim edirik:

- Kamal bəy, Ankaradakı terror olayı səbəbindən Türkiyə prezidenti cənab Erdoğanın Bakı səfəri təxirə salındı. Lakin bildirilib ki, səfər uyğun bir zamanda reallaşacaq və Azərbaycan-Türkiyə Yüksək Səviyyəli Strateji Əməkdaşlıq Şurasının toplantısı keçiriləcək. Ana müxalifət partiyası olaraq, bölgədə gəriliklərin yaşandığı indiki durumda iki qardaş dövlətin prezidentləri arasında baş tutacaq qarşılıqlı görüşdə hansı məsələlərin müzakirə olunmasını arzulayırsınız?

- Biz CHP olaraq Azərbaycanla Türkiyə arasında dövlət başçıları səviyyəsində keçiriləcək toplantılara hər zaman önəm veririk. İki ölkənin öz problemlərini birlikdə müzakirə etmələri hər iki ölkənin gücünü artıracaq. Bu birgə çalışmalar hər iki ölkənin diplomatiya sahəsinə də, iqtisadiyatına da, sosial həyatına da əlavə güc verəcək. Ümumiyyətlə, iki ölkənin təkcə siyasətdə deyil, mədəni və elmi sahədə də əlaqələrinin güclənməsini, universitetlər səviyyəsində qarşılıqlı münasibətlərin qurulmasını arzulayırdıq.

- Azərbaycan torpaqlarının işğaldan azad olunması Türkiyənin də ilk hədəflərindəndir, bunu siz də CHP lideri olaraq dəfələrlə bəyan etmişiniz. Qarabağın işğaldan azad olunması yolunu siz necə görürsünüz?

- Azərbaycan torpaqlarının işğalını əsla qəbul etmirik. İşğal altındakı torpaqların Azərbaycan

Türkiyənin ana müxalifət liderindən "Yeni Müsavat"a önəmli açıqlamalar

Kamal Kılıçdaroğlu: "Rusiya ilə əlaqələrin bərpa olunması həm bizim, həm Rusiyanın, həm də Azərbaycanın xeyrinə olacaq"

na şərtsiz qaytarılmasını tələb edirik. Bizim CHP olaraq düşüncəmiz budur: əgər işğalçılar Azərbaycan torpaqlarından çəkilsə, o zaman bölgəyə barışın gələcəyinə inanırıq. İndiki şərtlər daxilində o bölgədə əmin-amanlığın olması mümkün deyil. Təbii ki, Azərbaycanın öz torpaqlarının işğal altında qalması səbəbindən rahatsızlığını biz çox gözəl anlarıq. Onların təpki göstərmələrinin, dünyanın ədalətli mövqedə dayanmasını tələb etmələrinin səbəbi də budur. Heç bir ölkə öz torpaqlarının bir başqa ölkə tərəfindən işğal edilməsini qəbul etməz, biz də qəbul etmirik.

- Kamal bəy, işğalçı Ermənistanın arxasında Rusiya var. Azərbaycan da çox istədi ki, bu mübarizədə Türkiyə hər an onunla bərabər olsun. Qarabağda savaşı alovlanarsa, Türkiyənin bölgəyə ordu göndərməsi mümkündürmü?

- Türkiyənin mövqeyi budur ki, Azərbaycan torpaqları ilə əlaqədar haqq-ədalət bərpa olunsun. Biz Azərbaycana çox böyük önəm veririk. Azərbaycan öz bölgəsində güclü bir ölkə olmaq istiqamətində sürətli addımlar atır, iqtisadiyyatı, siyasəti inkişaf edir, elm sahəsində önəmli addımlar atır. Dolayısı ilə bu nailiyyətlərin Azərbaycan torpaqlarının azad

edilməsi ilə nəticələnməsini istəyirik. Rusiyanın ən azı bu mövzuda, işğal altındakı Azərbaycan torpaqları ilə bağlı Ermənistanla təzyiq göstərməsi də bizim ən böyük arzumuzdur.

- Təyyarə olayından sonra Türkiyə və Rusiya arasında baş verən gərginliklərin aparıcı mövzusu olaraq qalmaqdadır. Bu məsələlərdə Azərbaycanın mövqeyi ilə bağlı düşüncələrinizi bilmək istərdik. Eyni zamanda siz Ankara-Moskva münasibətlərinin həlləməsi ilə bağlı nə təklif edirsiniz?

- Öncə deyim ki, hansısa bir ölkənin torpaqlarının bir başqa ölkənin təyyarələri tərəfindən bombalanması, işğal edilməsi doğru deyil. Bu, sadəcə, bizim baxışımız deyil, beynəlxalq qanunlarla təsbit olunmuş qaydalardır, bu qaydalar çərçivəsində hərəkət etmək tələb olunur. Rusiya ilə yaşanan gərginliklərin də qısa zaman çərçivəsində normallaşmasını istəyirik. Düşünürəm ki, Rusiya ilə əlaqələrin bərpa olunması həm bizim, həm Rusiyanın, həm də Azərbaycanın xeyrinə olacaq.

- Yazın zamanlarında sizi Azərbaycanda görə biləcəyikmi?

- (Gülərk) Əgər dövlət gələrsə, əlbəttə...

□ **Elsad PASASOY,**
Ankara

CHP lideri Bakıdan gəlmiş heyəti qəbul etdi

"Azərbaycanın Qarabağ məsələsində tutduğu mövqə elə bizim mövqeyimizdir"

İşğala, Terrora və Əsassız İddialara qarşı Beynəlxalq Forumun Azərbaycan təmsilçiləri Türkiyə səfərinin növbəti günündə Ankarada qoyulmuş Xocalı abidəsini ziyarət etdi. Övladını əllərinə alıb onu düşməndən xilas etməyə çalışan ananı simvolizə edən möhtəşəm abidənin qarşısında keçirilən anıt mərasimində soyqırım qurbanlarının xatirəsinə dualar oxundu.

Daha sonra forum nümayəndələri Türkiyə Böyük Millət Məclisində CHP lideri, millət vəkili Kamal Kılıçdaroğlu ilə görüşdülər. Müxalifət liderinin parlamentdəki ofisində baş tutan görüşdə qonaqlar yaradılan təşkilatın məram və məqsədlərindən danışdılar. Qeyd edək ki, CHP başqanının qəbulunda çoxlu sayda təşkilat üzvləri gözəlləşdilər. Müxalifət liderinin parlamentdəki ofisində baş tutan görüşdə qonaqlar yaradılan təşkilatın məram və məqsədlərindən danışdılar. Qeyd edək ki, CHP başqanının qəbulunda çoxlu sayda təşkilat üzvləri gözəlləşdilər. Müxalifət liderinin parlamentdəki ofisində baş tutan görüşdə qonaqlar yaradılan təşkilatın məram və məqsədlərindən danışdılar. Qeyd edək ki, CHP başqanının qəbulunda çoxlu sayda təşkilat üzvləri gözəlləşdilər.

Görüşdə çıxışı zamanı forum üzvü Gursel Özdəmir K.Kılıçdaroğluna göstərdiyi diqqətə görə minnətdarlıq etdi. Eyni zamanda yeni təsis edilən qurumun güclənməsi istiqamətində CHP-nin də dəstək verəcəyinə ümid etdiyini bildirdi: "Qarabağın işğaldan azad olunması Türkiyədə çox müzakirə olunmur. Hansı ki, ermənilər Xocalı soyqırımında 613 insanı bir gecədə qətlə yetiriblər. Bu fakt parlament səviyyəsində ciddi müzakirə olunmalıdır".

Forum üzvü Emin Həsəni K.Kılıçdaroğluna görüşün baş tutmasına görə təşəkkür etdi: "Türk dünyasının böyük öndəri Qazi Mustafa Kamal Paşanın qurduğu partiyada olmaq bizim

üçün çox sevindiricidir. Çox təşəkkürümüzü bildiririk ki, siz hər zaman Azərbaycana dəstək vermişsiniz. Türkiyə-Ermənistan sərhədlərinin açılması məsələsində də CHP sizin başqanlıqınız altında Azərbaycanın haqq işinə dəstək verdi". E.Həsəni Xocalı soyqırımının dünyada tanınması istiqamətində Türkiyənin, xüsusilə də Türkiyə parlamentinin Azərbaycanı dəstəyini artırmasını xahiş etdi.

Forum üzvü Mehdi Mehdiyev də Türk dünyasının başına gətirilən faciələrdən bəhs etdi: "Ötən əsrin evvəllərində baş verməyən hadisələrdən bəhs edən, qondarma "soyqırım"ı tanıyan dünya cəmi 24 il öncə törədilən, şahidləri yaşayan, kifayət qədər faktlarla olan Xocalı soyqırımını görmək istəmir. Bu istiqamətdə Azərbaycanın haqlı mübarizəsində qardaş Türkiyənin və CHP-nin dəstək verəcəyinə ümid edirik".

CHP lideri Kamal Kılıçdaroğlu çıxış edərək bildirdi ki, o, Azərbaycanı özünə doğma dövlət hesab edir: "Azərbaycanın Qarabağ məsələsində tutduğu mövqə elə bizim mövqeyimizdir. Əslində bu, CHP olaraq təkcə bizim mövqeyimiz deyil, digər partiyaların da möv-

qeyidir, bütün partiyalar Azərbaycanın düşündüyü kimi düşünür. Həmçinin Türkiyə dövlətinin siyasəti bundan ibarətdir. Bizim nəzərimizdə burada orta millətli bir mövqə var, belə də olmalıdır. Bəli, Qarabağ məsələsinə meydan verilmir, bizim media da bu mövzudan

geniş bəhs etmir. Ancaq bu təbliğatın geniş dairəni əhatə etməsi üçün sizlər də görüşlər keçirməlisiniz. Məsələn, məni ziyarət etdiyiniz kimi, media orqanlarında da olmalı, təbliğatınızı qurmalsınız".

□ **Elsad PASASOY,**
Ankara

ABŞ-in Azərbaycandakı səfiri Robert Sekutanın ölkəmizdə fəaliyyətinin bir illiyi ilə bağlı yazdığı məqaləsindəki fikirləri gündəmə oturub. Amerika səfirinin "şifrəli mesajlar" üzərində qurulan məqaləsi geniş müzakirələrə yol açıb. Məqalədə əsas diqqət çəkən məqamlardan biri, ABŞ-Azərbaycan münasibətlərinin fonunda cənab Sekutanın ölkəmizdəki sabitliyin Amerika üçün əsas vacib şərtlərdən biri olduğunu deməkdir.

Səfir açıq şəkildə bəyan edib ki, sabit və firavan Azərbaycan istər terrorçuluğa qarşı mübarizə, istər mövcud ticarət və iqtisadiyyat dəhlizlərinin inkişafı və yeni zamanda yeni dəhlizlərin yaradılması, istərsə də global enerji mənbələrinin və dəhlizlərinin sabitliyinin qorunması və diversifikasiyası kimi fəaliyyətlərdə bölgədə və dünyada sabitlik və firavanlığın əldə olunmasında önəmli rol oynayır.

Ölkəmizin Amerika üçün bölgədə açar rolunu oynadığı Sekutanın son məqaləsində açıq şəkildə duyulur. Bu nüansı nəzərə alsaq, rəsmi Vaşinqtonun Azərbaycanda sabitliyin qorunmasında maraqlı olduğunu başa düşmək olar. ABŞ hər vaxt Cənubi Qafqazda Rusiyanın möhkəmlənməsinin qarşısını almağa çalışır. Ölkə başçısının Amerikaya aprel ayında gözlənilən səfəri öncəsi səfirin mövqeyini açıq şəkildə ortaya qoymasını ekspertlər Qərb-Azərbaycan münasibətlərində yeni mərhələnin başlanması kimi qələmə verirlər. Eyni zamanda məqalənin pozulan Rusiya-Qərb münasibətlərində Azərbaycanın mövqeyinin Şimala yox, Qərbbə tərəf yönəlməsi ilə bağlı yazıldığını iddia edənlər də az deyil.

Səfirin fikirlərindən aydın olur ki, Amerika Azərbaycanda sabitliyi demokratiyadan daha çox istəyir. Son 10 ilə nəzər salsaq, Amerikanın dövlət rəhbərliyi səviyyəsində ölkəmizdə də sabitliklə bağlı fikirlər səsləndirildiyinin şahidi oluruq. Yalnız bir dəfə dövlət katibi Kondaliza Rays Azərbaycanda demokratiyanı başlıca amil hesab edib, o da iki gündən sonra təzib verib.

Hər bir dövlətin öz maraqlarının olduğunu düşünsək, Azərbaycanda sabitliyin olmasında ABŞ-in maraqlarının nədən ibarət olduğunu görürük...

"Turan" informasiya agentliyinin rəhbəri Mehman Əliyev bildirdi ki, ABŞ daim ölkəmizdə sabitliyin qorunmasını istəyir: "Sabitlik kommunizm dövründən demokratiyaya getmək üçün islahatlar baxımından bir zəmindir. Ölkəmizdə qanunvericilik, iqtisadi və digər sahələrdə müəyyən irəliləyişlər olub. Amma son 10 ildə Amerika daim Azərbaycan hakimiyyətinə demokratik islahatlarda gecikdiyini bildirirdi. Məhz bu amil Azərbaycanla ABŞ arasında münasibətlərin gərginləşməsinə gətirib çıxardı. Nəticədə Azərbaycanda fəaliyyət göstərən ABŞ səfirlərinin tez-tez geri

ABŞ ölkəmizdə sabitliyi nə üçün demokratiyadan öndə tutur?

Mehman Əliyev:
"Amerika ölkəmiz üçün hər şeyi edib"

çağırılmaları halları oldu. Geri çağırılan səfirler öz ölkələrinin Azərbaycanla bağlı narahatlıqlarını çatdırırdı, amma hakimiyyət buna məhəl qoymurdu. Nəticə olaraq, sonda böyük bir böhranla üzləşdik. Bunu hakimiyyət etdi. Bugünkü problemlər bütün təbəqələrə şamil olunur. Vəziyyət də getdikcə pisləşir. İndi də ABŞ hakimiyyəti yenə islahatlara çağırır. Sekutanın

İqbal Ağazadə:
"Sabitliyin içərisində hökmən demokratiya var"

fikirlərində konkret deyilir ki, iqtisadi böhranla bağlı diskussiyalar başlayıb və hökumət də bu müzakirələrdə iştirak etməlidir. Sekuta iqtidarı açıq müzakirələrə çağırır. Qanunun aliliyini, demokratik islahatların vacibliyini vurğulayaraq, səfir qeyd edir ki, sabitlik bu sütunların üzərindədir. Çox doğru fikirlərdir. Hakimiyyət vəziyyəti düzəltmək üçün gündə bir ölkəyə

üz tutur. Təxminən 10 milyarda yaxın vəsait istənilir. Amma bu da kifayət etmir. İslahatlar aparılmalıdır. Sekuta məqaləsində bildirir ki, ölkəmizə gələndən ABŞ Azərbaycana 3 milyard yardım edib, 5 mindən çox azərbaycanlı oxudub, müxtəlif layihələr həyata keçirib, qaçqınlara kömək edib. Amerika ölkəmiz üçün hər şeyi edib. Başqa çıxış yolu yoxdur. Tezliklə islahatlara gedilməlidir".

"Turan" rəhbəri ABŞ səfirinin ölkəsinin Rusiya ilə münasibətlərində Azərbaycanın onların yanında olması üçün bu cür fikirlər səsləndirildiyi barədə iddialara da toxundu: "Bu fikirləri demişəm, yenə də deyirəm və fikirlərimə də inanıram. Rusiya Amerikanın yanındadır, onun bir alətidir. Suriya, Ukrayna, Gürcüstan, Çeçenistan və Azərbaycanda da bu belə ola bilər. Amerikanın ölkəmizlə münasibətləri pisləşən kimi, Rusiya ilə də pisləşir. Onların siyasətlərinə qarışmaq bizlik deyil".

Ümid Partiyasının sədri İqbal Ağazadə sabitliyin demokratiyadan keçdiyini söylədi:

"Sabitlik məsələsini başqa cür anlayıram. Hesab edirəm ki, amerikalılar da bu cür anlayır. Demokratiya olmasa, sabitlik heç zaman davamlı ola bilməz. Çünki sabitlik nisbidir, mütləq pozulacaqdır. Sabitliyin içərisində hökmən demokratiya var. Sekutanın məqaləsində üç əlaqədən söhbət gedir. Təhlükəsizlik, demokratiya və enerji sahələrinə toxunulur. Qərbin yanaşması da budur ki, sabitlik demokratiyadan keçir. Bu dəyişmə bilməz. Çünki uzun illərin dəyərləri bunun üzərində qurulub. Demokratik cəmiyyətlər də bu cür formalaşmışdır. Səfirin fikirləri ilə demokratiyanın arxa plana atıldığını düşünürəm. Demokratiyanı ölkəmizə Qərb gətirməyəcək. Hər şey cəmiyyətin gücü ilə olacaq. Çünki bu bir yaşam tərzidir, düşüncə, vərdəstdir. Bunları kənardan gətirmək mümkün deyil. Bu, insanların içərisində formalaşır. Biz bunu zaman-zaman formalaşdırmışıq. Bəzi ləngimələr var. Qərblə eyni dəyərləri daşıyan bir cəmiyyət quracağıma inanırıq".

□ **Cavansir ABBASLI**

Fikrimcə, 12 illik orta təhsilə keçməmiş və təməyülləşmə prosesini başa çatdırmamış testə toxunmaq olmaz. İslahatlara ehtiyacı olan orta təhsil sistemimizdə bir ideya digər ideyanı gücləndirməlidir. Əks təqdirdə, kələfin ucu itə bilər. Test üsulunun əleyhinə də nələrsə demək və düşünmək olar.

Etibar ƏLİYEV,
təhsil eksperti

"Testə toxunmaq olmaz"

Onun tətbiqinin ilk günlərindən pisləməyə başladılar. Bu yanaşmanı ekspert səviyyəsinə və elmi anlama gətirdikdə, doğrudan da testin bəzi mənfə cəhətlərini söyləmək olar. Bunlar heç gizli də deyil. Amma test üsulunun elə müsbət cəhətləri var ki, onu heç nə ilə əvəz etmək olmur. Çörçilin məşhur sözü vardı: "Demokratiyanın da çatışmazlıqları var, amma ondan yaxşısı icad olunmayıb".

Test bilimin qiymətləndirilməsinin ən obyektiv, ən ədalətli üsuludur. İngiltərənin NEAB Assosiasiyasının tədqiqatlarına görə, test üsulunun tətbiqi istənilən halda, istənilən təhsil subyektinə şikayətləri və apelyasiyaları dəfələrlə azaldır. Bizim ölkədə testə inam o qədər böyükdür ki, o, sosial etimad və hətta daşlaşmış mədəniyyət institutudur - cəmiyyət bu məsələdə tam mədəni yanaşma sərgiləyir, kənar və qanunsuz imkanlar axtarmır.

Adətən testin məzmunu ilə bağlı tənqidlərə rast gəlirik. De-

Test bilimin qiymətləndirilməsinin ən obyektiv, ən ədalətli üsuludur; Bizim ölkədə testə inam o qədər böyükdür ki, o, sosial etimad və hətta daşlaşmış mədəniyyət institutudur - cəmiyyət bu məsələdə tam mədəni yanaşma sərgiləyir, kənar və qanunsuz imkanlar axtarmır"

"Nədən bizim uşaqlar Türkiyə və Avropa liseylərinə daxil olduqda əsl nəticə çevrilir, yüksək yazı bacarığına malik olurlar? Deməli, uşaqları çəkindirən, ürkək edən bizim mühitdir"

hilər olub. Amma bu da o demək deyil ki, biz yazmaq və nitqlik bacarıqlarını kənar atmalıyıq. Yox. Bu bacarıqlar kamal attestatının tələbi olmalıdır, məktəbdə öyrədilməlidir. Bu keyfiyyətlərin vacib olduğu xüsusi sahələr üçün də ələmə imkanları var. Xüsusi qabiliyyət imtahanı və s.

Test subyektiv amilləri aradan qaldırır, imtahan verənləri bərabərləşdirir. Onun daha yaxşı tətbiqindən danışmaq olar, ali məktəblərdə alternativ və paralel üsullar tətbiq etmək

Yapon orta təhsilinin müəhim özəlliyi "kokoro" anlayışındadır. Hər bir yaponlu üçün "kokoro" təhsil ideyası mənasını verir. Və bu təkcə təhsil və bacarıqla məhdudlaşmış, insanda xarakterin formalaşmasına kömək edir. Bu ölkədə ənənəvi olaraq düşünülür ki, məktəbdə təhsilin əsas vəzifəsi uşaqları "kokoro" ilə zənginləşdirməkdir. Yuxarı siniflərdə əsas məqsəd uşaqları ali məktəblərə qəbulu hazırlamaqdır. Bunun üçün əlbəttə ki, ciddi biliklər tələb olunur. Həm də məntiqi olaraq dü-

şünürlər ki, "kokoro" buna qədər uşaqlarda artıq xarakter formalaşdırıb.

Azərbaycan orta təhsil sisteminin ideyası nədir?

Vaxtilə Azərbaycanda təhsildə qiymətləndirmə o qədər ədalətsiz həyata keçirilib, ali

test üsulunun doğruluğunu sübut etdi. İndi təsəvvür edin, xaricə oxumağa gedənləri universitetlər müsabiqədən keçirir və həmin nəticələrə görə onlar xaricə oxumağa göndərilirlər. Yerlə göy qədər fərq var, dostlar. Başqa bir sual. Nədən bizim uşaqlar Türkiyə və Avropa liseylərinə daxil olduqda əsl nəticə çevrilir, yüksək yazı bacarığına malik olurlar? Deməli, uşaqları çəkindirən, ürkək edən bizim mühitdir. Yapon "kokoro"su Türk və Qərb liseylərinin ideyalarına bənzəyir.

Test üsulu ilə imtahan keçirən TQDK-nın hansı sənədində yazılıb ki, şagirdlər dərslərləri kənar qoyub, testlə məşğul olurlar. Bu qurumun rəhbərliyi təhlillər zamanı məktəb proqramlarının mənimsənilmə faizini öne çəkir.

Kurikulum bizim təhsil ideyamıza çevrilə bilmədi. 10 illərdə üzərində baş sındırılan dərslərlər, müəllim hazırlıqları, yeni qiymətləndirmə metodları şagird və abituriyent nitqini və tənqidi tefəkkürünü inkişaf etdirə bilmədi. Şagird bu bacarıqları orta və ali məktəbdə qazanmalıdır. Bütün bunlara baxmayaraq, ali məktəblərin çoxunda semestr imtahanları test üsulu ilə keçirilir. Bu üsulu ali məktəblərə daşıyanların çoxu tələbə qəbulunun testlə keçirilməsinin əleyhinə çıxır. Pisdirsə, özünü niyə tətbiq edirsiniz?

Biz istəyirik ki, uşaqlarda tənqidi tefəkkür inkişaf etsin. Bu, çox gözəl arzudur. Ancaq bu dəyəri uşaqlara aşılamaq istəyənlər müəllim tənqidi tefəkkürə malikdirmi? Bax, əsas problemlərdən biri də budur...

Xüsusi olaraq "Yeni müsavat" qəzeti üçün

Rusiyanın Ermənistanə növbəti dəfə böyük həcmdə -200 milyon dollar həcmində silah-sursat vermək qərarı bir həqiqəti bir daha təsdiqlədi: rəsmi Moskva iqtisadi izolyasiyada olan öz forpostunun Azərbaycan qarşısında hərbi cəhətdən zəifləməsində maraqlı deyil və işğalçının arxasındadır.

Əksər siyasi analitiklər sonuncu faktı ən əvvəl bu kontekstdən izah və şərh edirlər - baxmayaraq ki, erməni tərəfi guya Rusiyanın Bakıya müasir, İrəvana isə köhnə silahları verdiyini iddia edir. Görünür, bu da erməninin gerçəyi maskalamaq üçün növbəti və ənənəvi hiyləgər gedışıdir.

"Bu, çox təhlükəli bir gedış, eyni zamanda Dağlıq Qarabağ problemi və Ermənistan-Azərbaycan münaqişəsinin həllində ciddi əngəl deməkdir".

bu fikri politoloq Qabil Hüseynli söyləyib (axar.az). Səbiq dövlət müşavirinin sözlərinə görə, Rusiyanın Ermənistanə göndərdiyi silahların növünə və sayına diqqət yetirdikdə şimal qonşumuzun işğalçıya 200 milyon deyil, əslində 1 milyard dollar dəyərində silah verdiyi belli olur.

"Göndərilən silahların Rusiya ordusunda tətbiq edilən ən son modeldə olması diqqət cəlb edir. İrəvan artıq neçənci dəfədir ki, Rusiyadan kredit adı altında çoxlu sayda silah-sursat alır. Yeltsin dövründə 1 milyard dollar həcmində silah Ermənistanə bağışlanmışdı. Hətta Rusiya qoşunları Gürcüstandan çıxarılanda da buradakı silahların çoxu - təxminən 800 milyon dəyərində - Ermənistanə göndərildi. Hazırkı isə üçüncü belə güclü silahlandırmaqdır. Bununla yanaşı, Ermənistandakı rus bazalarına göndərilən silahların çoxu erməni silahlı qüvvələrinə çatır" - deyib ekspert.

Ermənistanın insanlıq əleyhinə cinayətləri sübut olunub

"Ermənistanın Azərbaycana qarşı törətdiyi cinayətlərlə bağlı indiye kimi 7 mindən çox şahid, 26 min nəfərə yaxın zərərçəkmiş dindirilib". Bunu Baş Prokurorluq, Daxili İşlər Nazirliyi və Dövlət Təhlükəsizlik Xidmətinin birgə istintaq qrupunun üzvü Ülvi Əhmədov deyib (APA).

O bildirib ki, 23 600 nəfərdən çox zərərçəkmiş şəxs, habelə zərərçəkmişin hüquqi varisi tanınıb: "809 müxtəlif ekspertiza təyin edilib. Eyni zamanda çoxsaylı zəruri istintaq hərəkətləri yerinə yetirilib". Ü. Əhmədov qeyd edib ki, aparılan cinayət işləri üzrə Ermənistanın sülh və insanlıq əleyhinə müharibə cinayətləri törətdiyi müəyyənləşdirilib: "Ümumi cinayətlər kateqoriyasına aid banditizm, qəsdən adam öldürmə, qanunsuz silah saxlama, cinayət barədə məlumat verməmə və s. cinayətlər törətmiş 296 nəfər barəsində təqsirləndirilən şəxs qismində cəlbəmə qərarı çıxarılib, məhkəmə qərarına əsasən barələrində həbs-qətimkan tədbiri seçilib və onların axtarışları ilə əlaqədar müvafiq sənədlərin aidiyyəti orqanlara göndərilməsi təmin edilib".

Ü. Əhmədov əlavə edib ki, həmin 296 nəfər təqsirləndirilən şəxsdən 3-ü rus, 1-i ukraynalı, 14-ü erməni milliyyətindən olmaqla, 18 nəfəri 366-cı alayın hərbi qulluqçuları, 18 nəfəri daxili işlər orqanlarının, 11 nəfəri keçmiş DTK orqanlarının əməkdaşları olub: "Digərləri isə keçmiş partiya və sovet orqanlarında, təhsil, iaşə, nəqliyyat, kənd təsərrüfatı və müxtəlif sahələrdə çalışan vətəndaşlar olub".

Vadim Qreçaninov bildirib. Türkiyə baş naziri Əhməd Davudoğlunun "Rusiya ordusu Azərbaycana girə bilər" sözlərini şərh edən general deyib: "Bu, tamamilə mümkündür".

Bununla bağlı Qreçaninov ardınca söyləyib: "Vaxtilə - Qərbi Sibirdə yeni neft yataqlarının mənimsənilməsinə kimi Azərbaycan Sovet İttifaqının neft sənayesi mərkəzi olub. O vaxt Azərbaycanda neft buruqlarını qorumaq üçün hava hücumundan müdafiə vasitələri, nəhəng sayda hərbi texnika yerləşdirilmişdi. Sibir nefti kəşf ediləndən sonra buna ehtiyac aradan qalxdı, çünki bu, bahalı məşğuliyyət idi".

Bəs Azərbaycanı Moskvanın hədəfinə gətirən nə ola bilər? Rusiyalı general: "Azərbaycan münaqişəsinin dondurulmuş vəziyyətdə saxlanılmasında maraqlıdır".

Şok: Rusiya Ermənistanə 200 milyon dollar adı ilə 1 milyardlıq silah verir

Moskva işğalçını Azərbaycan və Türkiyəyə qarşı sürətlə hərbiyəyə keçirir; istifadədə olan rus generalından xəbərdarlıq: "Kremlin yeni hədəfi Azərbaycan ola bilər..."

ən son modeldə olması diqqət cəlb edir. İrəvan artıq neçənci dəfədir ki, Rusiyadan kredit adı altında çoxlu sayda silah-sursat alır. Yeltsin dövründə 1 milyard dollar həcmində silah Ermənistanə bağışlanmışdı. Hətta Rusiya qoşunları Gürcüstandan çıxarılanda da buradakı silahların çoxu - təxminən 800 milyon dəyərində - Ermənistanə göndərildi. Hazırkı isə üçüncü belə güclü silahlandırmaqdır. Bununla yanaşı, Ermənistandakı rus bazalarına göndərilən silahların çoxu erməni silahlı qüvvələrinə çatır" - deyib ekspert.

Onun sözlərinə görə, hazırda Ermənistan regionun ən çox hərbiyələşdirilmiş bölgəsidir: "İrəvan qoşunlarının saxlanılmasına dair Avropada qəbul olunan kvotanı pozur. Paralel surətdə isə KTM-nin (Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatı - red.) hava hücumundan müdafiə sistemlərinin yaradılması çox təhlükəli tendensiya"dır.

Politoloq hesab edir ki, Rusiya Cənubi Qafqazda möhkəmlənmək üçün hazırda erməni faktorundan geniş istifadə edir: "Moskva Ermənistanı silahlandırmasını Türkiyə, NATO və Yaxın Şərqdəki münaqişə ilə əlaqəndirəndə, bu, bölgədə qüvvələr nisbətini dəyişməyə yönəlmiş siyasətdir. Bu, çox təhlükəli bir gedış, eyni zamanda Qarabağ problemi və Ermənistan-Azərbaycan münaqişəsinin həllində ciddi əngəllər deməkdir. Görünür, Rusiya münaqişənin dondurulmuş vəziyyətdə saxlanılmasında maraqlıdır".

Qeyd edək ki, ötən həftə Moskva ilə İrəvan arasında ikinci 200 milyon dollarlıq kredit ayrılmasına dair imzalanan sənəd açıqlanıb. Rusiyanın ağır maliyyə durumu səbəbindən bu krediti ayırmaq imkanında olmadığı bildirildi. Ancaq bir müddət öncə ilk ödənişin 2018-ci ilin əvvəlinə qədər ödənilməklə 10 il müddətinə verildiyi bildirildi.

Sənədə edilmiş əlavəyə görə, Ermənistan Rusiyadan "Smerç" reaktiv yaylım atəşi sistemləri və onun sursatlarını, "İqla-S" zenit-raket sistemləri, yerüstü radiotexniki kəşfiyyat kompleksi "Avtobaza-M", TOS-1A ağır odatanları, 9M113M idarəolunan raketləri, RPG-26 qumbaraatanları, Draqunov snayper tüfəngləri, "Tiq" zirehli avtomobilləri, mühəndis və rabitə vasitələri alacaq. Həmçinin, Rusiya Ermənistandakı aviabazasına dördüncü nəsillə "MiQ-29", modernləşdirilmiş "MiQ-29S" və modernləşdirilmiş "Mi-8MT" nəqliyyat helikopterləri göndərəcək.

sibətlər Suriyada atəşlərlə bağlı ümidverici xəbərlərlə öz kəskinliyini nisbətən azaltsa da, ekspert dairələri, politoloqlar təhlükənin hələ sovuşmadığı qənaətinədəirlər.

Bir çox təhlilçilər son vaxtlar bu təhlükənin Güney Qafqaza və Azərbaycan-Rusiya münasibətlərinə və Dağlıq Qarabağ məsələsinin həll perspektivinə də neqativ inikasından tez-tez danışır. Çünki həm Türkiyə, həm də Rusiyanın bu münaqişənin əsas tərəflərinə - Azərbaycana və Ermənistanə ciddi təsir imkanları qalır.

Ankara və Moskvanın bölgədəki maraqları isə "Su-24" olayından sonra indi heç vaxt olmadığı qədər toqquşur. Bu xüsusda ekspert rəyləri hələ ki ümidverici deyil. Demək, Dağlıq Qarabağ ittifafının çözümlü daha qəlizləşmiş sayıla bilər.

"Azərbaycan Rusiyanın hərbi ekspansiyası üçün növbəti hədəf ola bilər". Bu fikri istifadədə olan rus general-mayoru, Atlantik Şurasının prezidenti

Azərbaycan İranla "qohumluq əlaqələrinə" malikdir. Çoxlu sayda azərbaycanlı İranda yaşayır və əksinə. Bundan əlavə, Bakı Qərblə fəal şəkildə diplomatik əlaqələri inkişaf etdirir. Bu isə Rusiyanın maraqlarına bir elə uyğun deyil. Yəqin ki, səbəbi burada axtarmaq lazımdır".

Həm azərbaycanlı politoloq, həm də rusiyalı istifadədə olan generalın fikirlərindən belə bir qənaət hasil olur ki, Kremlin üçün Dağlıq Qarabağ məsələsi, erməni işğalı ilk növbədə Azərbaycanı öz siyasi-hərbi orbitində saxlamaq üçün güclü vasitədir və Moskva onu elə-belə əldən buraxmaq niyyətində deyil.

Belə vəziyyətdə Azərbaycanın öz əzəli torpaqlarını güc yolu ilə azad etmək variantı kifayət qədər riskli və Rusiya üçün güclü bəhanə təəssüratı bağışlayır. Görünür, bundan öncə ən azı Türkiyə-Rusiya münasibətlərinin qaydaya düşməsinə gözləmək lazım gələcək.

"Dollar zəifləyəcək" proqnozu əsaslıdırmi...

Ekspertlərin fikrincə, Mərkəzi Bank həтта psixoloji metodlardan istifadə etməklə belə manatı tezliklə gücləndirə bilməyəcək...

Bir müddətdir ki, ölkədə manatın cüzi möhkəmlənməsi müşahidə edilir. Bu isə dolların zəifləyəcəyi barədə iddiaların meydana gəlməsinə səbəb olub. Ekspertlər bildirirlər ki, dolların zəifləyəcəyi barədə proqnozlar özünü doğrultmayacaq. Əksər ekspertlərin fikrincə, manatın bundan sonra möhkəmlənməsi prosesinin gedəcəyi real deyil. Üstəlik, neftin qiyməti artmazsa, yenidən manata təzyiqlər arta bilər. Bu zaman isə Mərkəzi Bank həтта psixoloji metodlardan istifadə etməklə belə manatı gücləndirə bilməyəcək. Əksinə, bu kimi iddialar Mərkəzi Bankın psixoloji metodlarından biri kimi qiymətləndirilir...

Ekspert Natiq Cəfəri məsələ ilə bağlı musavat.com-a bildirib ki, dolların manat qarşısında zəifləyəcəyi barədə iddialar məntiqli deyil: "Bunun heç bir əsası yoxdur. Nə iqtisadi, nə dünyada baş verən proseslər, nə ölkə daxilində baş verən proseslər bunun heç bir əsası olmadığını sübut edir. Çünki ölkənin gəlirləri azalır, gəlirlər göz qabağındadır. Ölkənin tədiyyə balansındakı problemlər göz qabağındadır. Ona görə də belə bir ehtimal çox aşıyağdır, həтта yox səviyyəsindədir. Sadəcə, Mərkəzi Bank sərt monetar siyasətin nəticəsində bir aya ya-

xındır ki, manatın məzənnəsini nəzarətdə saxlamağa gücü çatdı. Amma bu siyasət də iqtisadi aktivliyi xeyli dərəcədə zəiflətdi. Ticarət dövriyyəsi azaldı. Bankların kreditlərə çıxış imkanları məhdudlaşdı. İnsanların kreditlərə çıxış imkanları məhdudlaşdı. İqtisadi aktivliyin zəifləməsi gəlirlərin azalmasına, iş yerlərinin bağlanmasına gətirib çıxardı. Bu, vizual olaraq da görünür. Əsasən də pərakəndə ticarətdə, Bakıda, ölkənin digər regionlarında yanbayan olan dükənlər bağlanıb. Getdikcə də bu proses sürətlənir. Yəni bu, monetar siyasətin sıklığı ilə əla-

qəlidir. Mərkəzi Bank bilərəkdən manat dövriyyəsinə iki dəfəyə qədər azaldı. Bu, qısa müddətdə müəyyən effekt verdisə də, manatın məzənnəsini cüzi olaraq möhkəmlətsə də, uzun müddət belə davam edə bilməz. Çünki iqtisadi aktivliyin zəifləməsi daha ağır fəsadlara, daha böyük problemlərə gətirib çıxarır. Ona görə mən inanmıram ki, manatın bundan sonra

möhkəmlənməsi prosesi gətirsin. Çünki büdcə dəyişiklikləri artıq təsdiqlənib. Çox güman ki, mart ayından monetar siyasətdə daha yumşaq bir siyasət yeridiləcək və manatın kütləsinin artırılması nəzərdə tutulub. Çünki büdcə xərcləmələri də artırılıb. Bütün bunun nəticəsi olaraq iqtisadi aktivlik artıqca manata olan basqılar da artacaq. Bir müddət sonra, əsasən

də mart ayından başlayaraq manat ucuzlaşacaq. Hazırda kəskin devalvasiyanın olacağı ehtimalı aşıyağdır. Amma addım-addım yenidən manatın məzənnəsinin zəifləməsi və dolların güclənməsinin mart ayından sonra şahidi ola bilər".

Ekspert Vüqar Bayramov isə musavat.com-a bildirib ki, əslində dünya bazarında dollar möhkəmlənir: "Son günlər dolların avroya və digər valyutalara nisbətən məzənnəsində artımlar var. Amma buna baxmayaraq, Azərbaycan manatı ABŞ puluna nisbətən dəyər qazanır. Baxmayaraq ki, Azərbaycanda bivalyuta səbəbidir və valyuta bazarındakı dəyişikliklər manata təsir göstərir, amma bu, hazırda manatla bağlı özünü göstərmir. Manatın yanvarın 25-dən sonra müşahidə edilən möhkəmlənməsi onu göstərir ki, həm Mərkəzi Bank psixoloji metodlardan istifadə etməklə manata olan inamı qaytarmaq istəyir, həm də əhalidən dollar təklifi nisbətən yüksəlib. Bunlar da manatın cüzi yüksəlməsinə səbəb olub. Çünki Mərkəzi Bank ikinci devalvasiyaya getdikdən sonra birmənalı şəkildə vətəndaşlar arasında əjotaj, panika yarandı. Vətəndaşların bir qismi yüksək məzənnə ilə öz manatlarını dollara çevirdilər və dollarlaşma prosesi çox sürətlə davam etdi. Sürətlə dollarlaşma prosesi müşahidə olundu. Həтта 200 manatı olanlar belə həmin pulu dollara çevirdilər. Bu da Mərkəzi Bankın qara bazara nəzarət etmək çətinlikləri ilə bağlıdır. Qara bazara nəzarət edə bilmirdi, bununla da

məhz dolların qara bazarı yaranmışdı və əjotaj formalaşmışdı. Bu gün vətəndaşlardan dollar təklifi reallıqda artıb. Bu, Mərkəzi Bankın intervensiya xərclərində də özünü göstərir. Mərkəzi Bankın intervensiya xərcləri ötən ayla müqayisədə gündəlik olaraq xeyli aşıyağ düşüb. Digər tərəfdən, idxal azalıb. İdxalın azalması da təbii ki, ölkədən çıxan dolların həcmində təsir göstərir və daha az xarici valyuta ölkəni tərk edir. Bu proses uzunmüddətli ola bilməz. Prosesi uzun müddət davam etdirmək mümkün deyil. Dollar təklifinin artırılmasına ehtiyac var. Eyni zamanda ölkənin idxalı 9 milyard dollardır. Bu idxalın da ödənilməsinə ehtiyac var. Büdcə xərcləmələri artıdıca, dövriyyəyə daxil olan manat kütləsi də artacaq. O baxımdan artıq Mərkəzi Bank mümkündür çətinliklər müəyyən qədər davam etdirməsin. Amma hər hansı bir dəyişiklik baş verməzsə, ölkəyə daxil olan xarici valyutanın həcmində artımlar olmazsa, o zaman bu prosesi uzun müddət davam etdirmək praktik olaraq mümkün deyil. İqtisadi baxımdan bu, real deyil. Ona görə manatın məzənnəsi sözsüz, neftin dünya bazarında qiymətindən asılı olacaq. Eyni zamanda ölkəyə daxil olan valyutanın həcmindən də asılıdır. Əgər neftin dünya bazarında qiyməti aşıyağ olarsa, ölkəyə daxil olan valyuta həcmində artımlar olmazsa, o zaman manata təzyiqlər artacaq. O hallarda Mərkəzi Bank həтта psixoloji metodlardan istifadə etməklə belə manatı gücləndirə bilməyəcək".

□ RÖYA RƏFİYEVA

Azərbaycan təsisçisi olduğu bankdan kredit ala biləcəkmiz...

Ekspertlər bunun mümkünlüyünü istisna etmir, amma...

Bir müddət əvvəl Azərbaycan da təsisçisi olduğu Asiya İnfrastruktur İnvestisiyaları Bankı (AİİB) işə başlayıb. Yeni maliyyə təşkilatının ilk prezidenti Çinin keçmiş maliyyə nazirinin müavini Szin Lisyun seçilib. Asiya İnfrastruktur İnvestisiyaları Bankının ən böyük həmtəsisçiləri sırasında ilk beşlikdə Çin, Hindistan, Rusiya, Almaniya və Cənubi Koreya dayanır. Yeni maliyyə təşkilatı Dünya Bankının potensial rəqibi hesab edilir. Bankın açılış mərasimində Çin Xalq Respublikasının prezidenti Si Tsinqin də iştirak edib. Bir müddət əvvəl Azərbaycan hökumətinin xaricdən kredit almaq cəhdləri mümkünsüz olduqdan sonra bu bankla bağlı ümidlər yaranıb. Yerli ekspertlər isə bildirirlər ki, Azərbaycanın təsisçisi olması bu bankdan istənilən zaman və istənilən qədər kredit götürülməyə anlamına gəlir.

Ekspert Natiq Cəfəri məsələ ilə bağlı musavat.com-a açıqlamasında bildirib ki, Azərbaycan təsisçilərdən biri kimi çox az payla iştirak edir:

"Əsas payçı Çindir. Birbaşa infrastruktur layihələrinə yönəldilmiş kreditlərə cavabdeh olacaq bir bank olacaq. Əsas prioriteti infrastruktur layihələri olacaq. Azərbaycan da gələcəkdə bu banka infrastruktur layihələrinin maliyyələşməsi ilə bağlı müraciət edə bilər. Amma bu, heç də o demək deyil ki, Azərbaycan böyük həcmdə kreditlər ala bilər. Kim daha çox payçıdırsa, həmin ölkənin sözü də, layihələri də üstünlük təşkil edəcək. Bu, normal qəbul olunmuş prakti-

kadır. Ona görə də Azərbaycan təbii ki, gələcəkdə birbaşa layihələrə vəsait ayrılması üçün müraciət edəcək. Amma bu, hələ o demək deyil ki, müraciət etdiyimiz bütün layihələrə müsbət cavab alacağıq. Bunun gözləmək lazım deyil".

Qeyd edək ki, bankın nizamnamə kapitalı 100 milyard dollar təşkil edir. Bankın yaradılması haqqında saziş 2015-ci il iyunun 29-da Pekində 57 ölkə tərəfindən imzalanıb. Sənədi imzalayan ilk ölkə Avstraliya olub. Azərbaycan

hökuməti adından isə sazişə maliyyə naziri Samir Şerifov imza atıb. Bankın yaradılması təşəbbüsünü 2013-cü ilin oktyabrında Çin Xalq Respublikasının sədri Si Cinpin irəli sürüb. Çin liderinin bu təklifi bir çox ölkələr tərəfindən dəstəklənib. 2014-cü ilin oktyabrında Pekində 22 ölkə AİİB-in yaranmasına hazırlıq barədə memorandum imzalayıb. Bankın təsisçiləri arasında Azərbaycanla yanaşı, Hindistan, Sinqapur, Vyetnam, Filipinlər, Monqolustan, Banqladeş, Bruney, Kamboca, Qazaxıstan, Rusiya, Küveyt, Laos, Malayziya, Myanma, Nepal, Oman, Pakistan, Qətər, Şri-lanka, Tailand, Özbəkistan da var. Bankın qərargahı Pekində yerləşir.

Əsasən Asiya regionunda infrastrukturun inkişaf etdirilməsini dəstəkləyəcək bankın nizamnamə kapitalı 100 milyard ABŞ dolları məbləğində müəyyən edilib ki, bunun da təxminən 75 faizini Asiya ölkələri təmin edəcək. Hazırda bankla 57 ölkə əməkdaşlıq edir. Böyük Britaniya, Almani-

ya, Fransa, İtaliya və digər Avropa dövlətlərinin bankla əməkdaşlıq etməsi ABŞ-ın

etirazına səbəb olub. Adıçəkilən dövlətlər bankda 25 faiz paya sahibdirlər. Qərargahı Pekində yerləşən yeni bank Asiyada infrastruktur inkişafın həyata keçirilməsinə və regional qarşılıqlı əlaqələrin qurulmasına maliyyə dəstəyi göstərmək üçün yaradılıb. Enerji resursları, elektroenergetika, nəqliyyat, kənd infrastrukturunu, ətraf mühitin və logistikanın mühafizəsi sahəsində layihələr ümumi kapitalı 100 milyard ABŞ dolları olan AİİB-in fəaliyyətinin prioritet istiqamətləridir.

□ RÖYA

"Qarant Sığorta" bağlandı

"Qarant Sığorta" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti (VÖEN:1401165061) ləğv olunduğunu elan edir. Bu haqda modern.az saytına Vergilər Nazirliyindən məlumat verilib.

Qeyd olunub ki, kreditorlar tələblərini Bakı şəhəri, Sarabski küçəsi, məhəllə 657, "Garant Holding" binasının 6-cı mərtəbəsi ünvanına bildirə bilərlər.

Qeyd edək ki, "Qarant Sığorta"-nın təsisçisi nəqliyyat naziri Ziya Məmmədovun oğlu Anar Məmmədovdur.

Son günlər dünya bu videonu dəhşətlə izləyir. Çində 13 maddə üzrə təqsirli bilinən milyarder Lyu Xanyunun məhkəməsində edam hökmünün elan edilməsi anıdır. Lyu Xanyuya hökm ötən ilin may ayında verilmişdi. İstintaq müəyyən etmişdi ki, Çinin ən varlı sakinlərindən biri olan bu şəxs qətlər, qeyri-qanuni kazino və silah alveri ilə məşğul olan cinayətkar dəstəyə rəhbərlik edirmiş.

Lyu Xanyuyla birlikdə onun daha 4 silahdaşı edam olunub.

Musavat.com isə çinli milyarderin filmlərdən geri qalmayan hekayəsini sizlər üçün araşdırıb. Ortaya ilginç yeniliklər çıxıb.

Lyu Xan rəhbərlik etdiyi "Hanlong Group"u 1997-ci ildə yaradıb. Sözügedən kompaniya dünya üzrə dəmir filizinin ən iri təchizatçılardan olsa da, zamanında 300 milyon yu-an məbləğində cərimələnib. Buna səbəb kompaniyanın aldığı bank kreditləri ilə bağlı müvafiq qurumlara yanlış informasiya verməsi olub. Honkonqlu jurnalistlərin yazdığına görə, Lyu Xan zamanında keçmiş milli təhlükəsizlik naziri Çjou Yunkanla yaxşı münasibətlərdə olub. Məhz bu dostluq ona uzun müddət məsuliyətdən yaxa qurtarmağa imkan verib. Ötən ilin dekabrında Çjou Yunkan vəzifəsindən azad edildi, partiya bileti də alındı. Hətta yaxın günlərdə ona qarşı korrupsiya ittihamının da elan ediləcəyi gözlənilir. İstintaqın nəticələrinə görə, eks milli təhlükəsizlik şefi rüşvət alır, eləcə də öz qohum-əqrəbalarını yüksək vəzifəyə çəkirmiş.

Lyu Xanyu ilə birlikdə onun qardaşı Lyu Vey, eləcə də Tan Syanbiny, Çjan Dunxua və Tyan Syanveyyu da edam olunub. Ölüm hökmünün icrasından öncə məhkəmə məhkumlara ailələri ilə görüşməyə icazə verib.

Lyu Xanyunun, Çinin "yüz ən varlı adamı"nın siyahısında yer alan bu kişinin həyat hekayəsi isə "Briqada" serialının çin versiyası üçün olduqca uyğun gəlirdi. 90-cı illərdə 26 yaşlı Lyu Xanyu öz doğma əyaləti olan Siçuanda qəti qərara gəlib ki, biznesə girsin. İlk addım kimi də xammal ticarətinə başlayıb. Sürətli yüksəlişə çatmaq üçün onun devizi sadə olub: məqsəd vəsaiti doğrultmaq olmalıdır. Tezliklə Lyu Xanyunun ətrafında doğma və dostlarından ibarət kollektiv formalaşdı. "Briqada"nın liderinin sağ əli və əsas köməkçisi isə qardaşı Lyu Vey olub. Daha sonralar, milyarder olandan sonra Lyu Xanyu 1990-cı illərdəki fəaliyyətini "investisiya əldə etmənin aqressiv stili" adlandırır. Məhz bu stilin sayəsində onun rəqiblərinin sayı tezliklə azalıb - bəziləri könüllü şəkildə Lyunun yolundan çəkilib, bəziləri isə şübhəli qətlərin və oğurlanmalarının qurbanı olurdu. Maraqlıdır ki, hüquq-mühafizə orqanları bu şəxslərin aqibəti, qətlin izi ilə bağlı ortaya hər hansı yenilik çıxara bilmirdi.

Amma insaf naminə demək lazımdır ki, Lyu Xan heç də Çinin yeganə aqressiv investoru olmayıb. Onun özünə

illərdə isə Çinin siyasi-hüquq komissiyasının rəhbəri postunu tutmuş Çjou Yunkan himayə edib. 2012-ci ildə Çinin yüksək vəzifəlilərini də əhatə edən yoxlama kampaniyası L.Xanyudan da yan keçməyib. Onu vəzifəsindən çıxarıblar, eyni zamanda barəsində araş-

oldu ki, "uğurun hekayəsi"ndə son 20 ilin saysız-hesabsız ölüm, reketçilik, qanunsuz himayədarlıq, qeyri-leqal kazino, rüşvət, bir sözlə, "bir çadamadan kompromat" əsas yerlərdən birini tutur.

2014-cü ilin mayında ilkin instansiya məhkəməsi Lyu

Milyardlarını xərcləyə

bilmədən öldürüldü...

Çinli milyarderin filmlərə mövzu olacaq həyat hekayəsi; uğura çatmaq üçün yoluna çıxan hər kəsi öldürən Lyu Xanyuya niyə mərhəmət etmədilər?

qarşı da dəfələrlə sui-qəsdlər təşkil edilib, silahlı hücumla məruz qalıb. Amma komandasının peşəkarlığı sayəsində hər belə hücumlardan sonra qurtulub. Məhz buna görə də ona "Lyu-yeganə ölməz" ləqəbi verilib.

Lyu Xanın çıxdığı Siçuan əyalətinin əsas sərvəti kömür və mineral xammal olub. 1997-ci ildə ilkin kapital yığıb, ciddi rəqiblərini zərərsizləşdirəndən sonra Lyu Xan "Xanlun qrupu" adlı korporasiya yaradıb. Siçuandakı bütün saxta və minalar avtomatik olaraq korporasiyanın balansına keçirilib. Beləcə də korporasiya sürətlə Çin, ardınca dünya bazarında layiqli yerlərdən birini tutub.

21-ci əsrin əvvəlində Lyu Xanyunun imperiyası sürətlə böyüdü. Artıq korporasiya energetika, tikinti və turizm sahəsində səhmlər almağa başladı. "Xanlun qrupu" Amerika, Afrika və Avstraliyadakı bir çox layihələrdə səhmdar kimi iştirak etdi. Hətta "millətin fəxri" adlandırılan vətəndaş Lyu Xanyu Siçuan əyalətində deputat kreslosunu da qazandı.

Yuxarıda da qeyd etdiyimiz kimi, Lyu Xanyunu 2002-2007-ci illərdə milli təhlükəsizlik naziri, 2007-2012-ci

dırma aparmaq üçün istintaq qrupu yaradılıb. 2014-cü ilin martında mediada belə xəbərlər yayıldı ki, siyasiləri də əhatə edən araşdırma çərçivəsində 14.5 milyard dollar məbləğində vəsaitə həbs qoyulub. Bu əməliyyatda Siçuan əyaləti rəhbərliyinin də adı hallanırdı. 2014-cü ilin martında Çjou Yunkana ev dustaqlığı verildi, daha sonra partiya sıralarından xaric edildi, silsilə cinayətlərdə, rüşvətçorluq əməllərində əli olduğu üzə çıxdı.

"Röyters" agentliyinin yazdığına görə, Lyu Xanyu zamanında keçmiş milli təhlükəsizlik naziri Çjou Yunkanın böyük oğlunun köməkçisi olub. Sonuncu da yeni Çinin ən qalmaqallı, iri korrupsiya əməliyyatlarında iştirakçı idi.

Eks naziri bağlısladılar, amma Lyu Xanyunu yox...

Amma Lyu Xanyu hamisi qədər şanlı deyildi. Çünki eks nazirə dövlət qarşısında bəzi xidmətlərinə görə güzəştlər tətbiq olunsada, iş adamının belə şansı olmadı. 2014-cü ilin martında onu və kiçik qardaşını həbs etdilər. "Lyu Xanyunun işi üzrə" 36 nəfərin adı hallanırdı. İstintaq və məhkəmə 2 aydan artıq davam etdi. Məlum

Xanyu və onun kiçik qardaşı, eləcə də cinayətkar qrupun daha üç lideri barədə ölüm hökmü çıxardı. Bundan başqa, daha 5 nəfər barədə iki il sonra ölüm hökmü yerinə yetirilməklə qərar verildi. Dörd nəfər ömürlük həbsə məhkum edildi, daha 22 nəfər isə müxtəlif müddətə azadlıqdan məhrum etmə cəzası aldı.

Növbəti aylarda isə Lyu Xanyu və onun silahdaşları dəfələrlə apelyasiya şikayəti versələr də, nəticə dəyişmədi.

Son nöqtəni Çinin Ali Məhkəməsi verdi, birinci instansiya məhkəməsinin verdiyi qərarı qüvvədə saxladı.

Bu arada maraqlı bir detala da paylaşaq ki, Lyu Xanyu "uğur hekayəsi"nin sonu ölüm hökmü ilə bitən nə ilk, nə sonuncu çinli milyarderdirdi. Bu günə qədər tarixdə belə nümunələr az olmayıb. Çində sonu türmə ilə bitən milyarderlərin hekayələri üstünlük təşkil edir. Amma Lyu Xanyunun bəxti getirmədi. Çünki hökumət ona qarşı özünün zamanında istifadə edib, qürurla haqqında danışdığı "aqressiv stil"lə davrandı. Halbuki milyarder bu stil ilə biznes imperiyası qurmuşdu.

□ Sevinc TELMANQIZI

Ömürlük məhkum həbsxana rəhbərliyindən şikayətçidir

"Qobustan həbsxanasının rəisi yaralanan MTN-çi qohumuna görə Məmməd Məmmədovdan qisas alır"

"Qarabağ partizanı" kimi tanınan və 2004-cü ildə ömürlük həbsə məhkum edilmiş Məmməd Məmmədov saxlanıldığı Qobustan həbsxanasında intihar həddinə çatdırılıb". "Yeni Müsavat"a müraciət edən ömürlük məhbusun anası Təranə Məmmədova iddia edir ki, 2003-cü ildəki atışmada yaralanan ləğv olunmuş MTN-in əməkdaşı olmuş Elşən Məmmədovun qohumu olan həbsxananın rəisi Fikrət Qafarov açıq şəkildə oğluna sona qədər işgəncə verəcəyini bildirib.

Məmməd Məmmədov

T.Məmmədova oğlunun başına gələnləri belə nəql etdi: "Həbsxanada əsasən reis Fikrət Qafarovdan şikayətçiyəm. Reis açıq şəkildə deyib ki, Məmmədinin tutulduğu hadisədə yaralanan Elşən Məmmədovun qohumuyam, ona görə də ondan heyfmi çıxıram. Orada 200-ə yaxın məhbub var. Onlardan yalnız oğlumu bir dəfə də olsun ki, qəbul etməyib, məktublarına cavab verməyib. Oğlum deyir ki, ana, elə məhbub yoxdur, reis onu qəbul etməsin, yalnız menden başqa. Oğlumu o qədər incidirlər ki, özünü öldürmək həddinə çatıb. Məqsədləri də budur. Başqa yolumuz yoxdur. Bir faktı da açıqlayım. Buna görə oxuculardan üzr istəyirəm. Bunu deməyə məcburam. Həbsxanaya 40 dərəcə qızdırma ilə getmişdim. Orada yoxlanışa gənc bir qız qoyublar. Ona deyirəm ki, sənə aparat veriblər, insanları yoxlamaq üçün. İnanırsınız ki, həmin qız qadınları başdan-ayağa soyundurur. Belə hərəkət olar? Bu nə tərbiyəsizlikdir? Elşən Məmmədov yaralanıb, sübut olmalıdır ki, onu əslində kim yaralayıb. Oğluma 3 ağır maddə yükləyiblər. Qatı cinayətkara verilməyən cəza oğluma verilib. Məmməd bu qədər haqsız cəza çəkir. Üstəlik, işgəncə də verirlər. Bu dəfə görüşəndə oğlum elə ağladı ki, indiyə qədər onu belə görməmişdim. 13 ildir cəza çəkir, gəncliyi əldən gedib. Onu bu yola sövq edən dəstə üzvləri cəhənnəmə olsunlar. Gəncliyindən istifadə edib, oğlumu yaman günə qoydular. Bilmirəm nə edim, əlimdən heç nə gəlmir. Müraciət etmədiyim yer qalmayıb. Dəstə üzvləri mənə deyir ki, pulun yoxdur deyə, səni sayan olmayacaq. Yetim övlad böyütdüm, heç kimim yoxdur. Mənə baxan bir insan da yoxdur. Bu qədər ağır cəza olarmı? Üç ayrı-ayrı mədə ilə ömürlük cəza nə deməkdir? Hara şikayət edəcəyimi bilmirəm, heç olmasa, orada oğlumu rahat buraxsınlar. Dörd divar arasında onu məcbur edib, sonda ya öldürə, ya da özünün canına qəsd etməsinə səbəb ola bilərlər. Rəisi ora qoyublar ki, dustağa nəzarət et, daha deməyiblər ki, öz qohumunun tərəfini saxla. Fikrət Qafarov, sən nə bilirsen ki, Elşən Məmmədovu kim vurub?"

Qeyd edək ki, "Qarabağ partizanları" qrupunun necə yaradılması məlum olmasa da, 2000-ci illərdən sonraya təsadüf etdiyi ehtimal edilir. Dəstə üzvləri 2001-ci ildə Gürcüstan ərazisində təlim keçiblər. 2003-cü ilin 13-14 avqustunda Qarabağa yollanmaq üçün sonuncu dəfə Xətai parkında toplaşdılar. Lakin bu zaman MTN əməkdaşları tərəfindən həbs ediliblər. Bu əməliyyat zamanı baş verən atışmada bir nəfər əməliyyatçı həlak olub, bir nəfər isə ağır yaralanıb.

Maraqlı məqam odur ki, indiyə qədər həbs olunan dəstə üzvlərinin hamısı azadlığa buraxılıb. Təkcə 20 yaşlı Məmməd Məmmədovdan başqa...

İttihamlarla bağlı Qobustan həbsxanası ilə əlaqə saxlamağa cəhd etdik, lakin alınmadı. Yazıda adıçəkilən şəxslərin mövqeyini dərc etməyə hazırıq.

□ Cavanşir ABBASLI